

Gorenjski Glas

SREDA, 30. OKTOBRA 2013

LETO LXVI, ŠT. 87, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Prihajata praznična dneva

Jutri in pojutrišnjem si sledita dva državna praznika, dan reformacije in dan spomina na mrtve.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Reformacija, versko, kulturno in politično gibanje iz 16. stoletja, ima tudi za Slovence velik pomen, zlasti kulturni, saj smo v tem času dobili prvo slovensko knjigo, ki jo je spisal Primož Trubar. Prva knjiga v slovenskem jeziku in prva slovenska tiskana knjiga sploh predstavlja pomemben mejnik v kulturni in nacionalni zavesti Slovencev, z njo je slovenščina postala knjižni jezik, zato praznik reformacije praznujemo kot državni praznik in ga zaznamujemo

s slovesnostmi. Dan reformacije bodo drevi proslavili v Prešernovem gledališču v Kranju, kjer bo slavnostna govornica predsednica vlade Alenka Bratušek, v kulturnem programu bodo sodelovali več slovenskih igralcev in Mešani pevski zbor France Prešeren.

Prvi november, prav tako državni praznik in dela prost dan, pa je dan spomina na mrtve. Ob tej priložnosti se spomnimo svojih dragih umrlih, obiščemo njihove grobove s cvetjem in svečami, vrstijo se tudi uradne slovesnosti: v spomin padlim za Slovenijo,

padlim v drugi svetovni vojni, žrtvam povojnih pobojev ob grobiščih, odkritih v zadnjem desetletju, spomnimo pa se tudi pomembnih mož in žena, ki so zaznamovali našo zgodovino.

Omenjeni praznični dnevi zaradi ljudi, ki smo jih izgubili, veljajo za žalostne in turobne. Vendar ni treba, da je tako: kljub temu se lahko veselimo življenja in si naredimo prijetne proste dni. Kakor si jih otroci, ki že od začetka tedna uživajo prve počitnice v tem šolskem letu in si zadnji oktobrski dan poživijo z dnevom čarovnic.

Ob dnevu spomina na mrtve so v Kranju položili cvetje k spomenikom pomembnih mož. Na sliki: polaganje venca k doprsnemu kipu Rudolfa Maistra. / Foto: Gorazd Kavčič

Do konca v boju za vilo

Občina Tržič naj nadaljuje sodno bitko za Vila Bistrico, so odločili občinski svetniki.

SIMON ŠUBIC

Tržič – Občinski svet je prejšnji teden odločil, da občina nadaljuje z 2,2 milijona vredno odškodninsko tožbo proti državi zaradi domnevnih napak sodišč v postopku denacionalizacije Vile Bistrice. Občina Tržič bo po sklepu občinskih svetnikov državnemu zboru dala tudi pobudo za spremembo denacionalizacijske zakonodaje, ki bo omogočala retrogradnost že končanih denacionalizacijskih postopkov, v katerih bi se ugotovilo, da so upravičenci za nacionalizirano premoženje v preteklosti že prejeli odškodnino, država pa jim je kljub temu premoženje vrnila v naravi.

»Kot državni poslanec sem poskusil izpeljati tako spremembo zakonodaje, a so nas nasprotniki zavrnil, češ da

gre za ideologijo. Jaz pa pravim, da gre za katastrofo. Država je namreč vrnila za petsto milijonov premoženja,

Vila Bistrica, odkar je v lasti podjetnika Andreja Jereba, sameva, z njenega pročelja pa je že začel odpadati omet, opozarjajo razočarani Tržičani. / Foto: Luka Renar

ki ji ga ne bi bilo treba, samo v Tržiču je iz nejasnih zgodb za petdeset milijonov evrov,« je dejal tržiški župan Borut Sajovic.

Nekdanji protokolarni objekt Vila Bistrice je sodišče že leta 2005 pravnomočno vrnilo pravnemu nasledniku Leona Gassnerja, njegovemu pastorku Guyu Masquerreju, ta pa je vilo še pred pravnomočnim koncem denacionalizacijskega postopka leta 2008 prodal podjetniku Aleksandru Jerebu. Slednji je tedaj od Masquerreja odkupil tudi terjatev do občine Tržič v višini 270 tisoč evrov zaradi nezmožnosti uporabe vile med letoma 2000 in 2005.

► 3. stran

PRILOGA

Svet v gibanju

Pripravimo vozila na zimo

Tako kot vsako leto ob tem času tudi tokrat opozarjamo na zimo, na zimske vozne razmere, za zimo pripravljene avtomobile. Zdaj že vsi vemo, da morajo naši avtomobili od 15. novembra do 15. marca obvezno imeti zimske pnevmatike

Strani 8–12

V NOVEMBRU 2013
VSAKO
ČETRTO OKNO
LE ZA

EN EURO

SIBAU
Okna in vrata

Sibau okna in vrata d.o.o.
Forme 12, 4209 Zabnica
www.sibau-okna.si

Tel.: 04 51 38 78
GSM: 031 768 225
GSM: 031 707 484

GORENJSKA

Kupili bi novo sedežnico

Ker je dvosedežnica Šimnovec na Veliki planini v slabem stanju, upravljalec lastnici, to je Občina Kamnik, predlaga nakup nove, ki pa bi stala okoli 2,6 milijona evrov. Občinski svet bo o tem odločal na današnji seji.

3

GG+

Živi za danes, načrtuj le za jutri

Marta Satler iz Škofje Loke s svojo vedrino in življenjskim optimizmom kot prostovoljka že sedem let deli pozitivno energijo s pacienti na ljubljanskem onkološkem inštitutu. A to ni njena edina prostovoljska vloga.

16

GG+

Na novo začela s humorjem

Bernarda Štrajhar iz Hruševke v Tuhinjski dolini je povsod, kjer se pojavi, zaslužna za smeh, dobro voljo in obilo energije. Nič posebnega, če ne bi imela pri svojih 54 letih za seboj življenjske zgodbe, kakršne ne privoščijo nikomur.

17

ZADNJA

Dve toni hrane za lačne jeseniške družine

Na Jesenicah so v zadnjih dveh tednih prostovoljci zbrali že okoli dve toni hrane, ki jih v obliki paketov delijo družinam v stiski. Odziv darovalcev hrane je neverjeten.

24

VREME

Danes bo oblačno z rahlim dežjem, zapihal bo vzhodnik. Jutri se bo čez dan jasnilo, v petek pa bo sončno.

7/13 °C

jutri: jasnilo se bo

Šimen jih je spet povezal

Na Koritnem pri Bledu so se vaščani zadnjo soboto v oktobru zbrali na vaškem semnju, ki so ga znova obudili pred osmimi leti.

Šimen je prerasel v druženje vseh vaščanov.

MATEJA RANT

Koritno – Šimen, ki je bil včasih na Koritnem predvsem družinski praznik, je zdaj že osmo leto povezal vso vas. »Nekoč je vsaka vaška domačija ob tem prazniku tako imenovano žegnanje zaznamovala na svoj način, večinoma kot nedeljsko srečanje za širši družinski krog. Zdaj pa smo se odločili, da Šimna izkoristimo kot vzrok za vaško druženje in da se imamo lepo, ne da se zgolj vozimo mimo hiš drug drugega,« je razložila članica vaškega odbora Branka Smole.

Vaščani se tako zberejo na vrtu pri Hajnriharjevih oziroma po domače pri Lesarjevih, vsak prinese s sabo kaj za pod zob, kuhajo golaž in

pečejo kostanj. Za svojega zavetnika so si izbrali sv. Simona oziroma Šimna, ki praznuje konec oktobra, saj naj bi bil prav on zavetnik vseh vasi, ki nimajo svoje cerkve in med katere sodi tudi Koritno, je razložila Majda Hajnrihar in dodala, da so na ta dan njihove mame že včasih pekle flancate. Družinski dogodek pa je pred leti prerasel v srečanje vseh vaščanov, ki se ga udeležijo vse generacije, je dejala Branka Smole. Letos je dozorela še ideja, da bi se pobratili z drugimi vasi s tem imenom po Sloveniji. »Menda naj bi bile še tri. Začeli smo z vabilom vaščanom s Koritnega pri Oplotnici, a žal jim tokrat ni uspelo priti,« je pojasnila Branka Smole.

Cenjeno delo skrbnih rok

Sveče leškega podjetja Emma, skrbno in natančno sestavljene v radovljiškem varstveno delovnem centru CUDV Matevža Langusa, gorijo na grobovih po vsej Evropi.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – »Ponosni smo, da smo partnerji podjetja Emma, kjer nam dajo vedeti, da nas imajo za odrasle, poslovne in sposobne. To, kar delamo v delavnicah varstveno delovnega centra v Radovljici, ni igra. Je služba, ki jo naši uporabniki jemljejo resno in odgovorno,« nekaj dni pred prvim novembrom, praznikom, katerega simbol so prav sveče, ki jih izdelujejo tudi uporabniki VDC, odločno pove

direktorica CUDV Matevža Langusa Slađana Anderle. Šestdeset pridnih rok izdeluje sveče, ki jih nato zložijo na palete, naložijo na tovornjake in odpeljejo kupcem po vsej Evropi.

Sodelovanje s podjetjem Emma se je začelo pred šestimi leti z le eno od faz sestavljanja sveč. Izkazali so se za odlične delavce: natančne, točne pa tudi cenovno ugodne, zato se je sodelovanje nadaljevalo in nadgrajevalo, pravi direktorica podjetja Emma Tatjana Potokar.

»Zdaj opravijo ves postopek sestavljanja sveče, dogovorili pa smo se tudi za druge storitve, od urejanja okolice podjetja do čiščenja prostorov. Za nas so v svojih delavnicah izdelovali tudi imenitna poslovna darila. Vse opravijo enako dosledno in odgovorno.«

V Emmi na približno šestdeset delavcev iz radovljiškega VDC-ja danes gledajo kot na dobre in predane poslovne partnerje. Pred tremi leti so jih prvič povabili na ogled proizvodnje v Lesce; pred

koncem leta jim pripravijo sprejem in tudi letos je bilo tako. »Vem, koliko jim pomenita glasba in ples,« z nasmehom pove Tatjana Potokar. Zato je bilo prejšnji petek v prostorih leške Emme, kjer sicer teče resna proizvodnja ekoloških elektronskih in solarnih nagrobnih sveč ter darilnega papirnega programa, nenavadno živahno. Na srečanju je namreč za vrhunsko glasbeno-plesno razpoloženje na navdušenje vseh udeležencev poskrbel sam raper Rok Trkaj.

Delavci radovljiškega varstveno delovnega centra v delavnicah Emme izdelujejo sveče. / Foto: Gorazd Kavčič

Na vsakoletnem sprejemu v Emmi je tokrat za zabavo poskrbel raper Rok Trkaj. / Foto: Gorazd Kavčič

Namesto sveč prostovoljni prispevek

Akciji Manj svečk za manj grobov so se že lani pridružili tudi na domžalskih pokopališčih, letos pa še na pokopališčih v občini Naklo.

MATEJA RANT, JOŽE KOŠNJEK

Naklo – Akcijo, ki jo na Gorenjskem koordinira Vesna Marčun, pripravljajo pod sloganom Pomagajmo tistim, ki še lahko živijo, če nismo mogli vsem, ki se jih te dni spominjamo. Pred pokopališči v Naklem, Podbrezjah in Dupljah bodo tako v četrtek in petek postavili skrinjice za prostovoljne prispevke. V zameno bo vsak dobil zastavico sočutja, ki jo bo namesto svečke lahko pustil na grobu.

»Nismo proti krašenju grobov s svečami, ampak proti pretiravanju pri tem,« je poudarila Vesna Marčun. Zato se trudijo sredstva, ki jih ljudje namenjujejo za nakup sveč, preusmeriti v koristne namene. »Namesto sveče, ki izgine, naj bi ljudje darovali za dober namen, ki ostane.« Polovico zbranih sredstev bodo letos namenili helikopterski enoti nujne medicinske pomoči, drugo polovico pa bo občina

Niso proti krašenju grobov s svečami, ampak proti pretiravanju pri tem. / Foto: Gorazd Kavčič

umrlimi. Na grobovih svojcev in prijateljev prižgemo še posebej ob prazniku vseh svetih na tisoče sveč. Spomin na pokojne s prižgano svečo je spoštljivo dejanje, pravijo v slovenski Karitas, vendar ob tem poudarjajo, da lahko v času velike ogroženosti našega okolja in velikih gmotnih in moralnih stisk družin ob prazniku svetih vsaj majhen plamen sveče lahko zagori tudi v obliki upanja za ljudi v stiski. Karitas zato vse ljudi dobre volje naproša, da 1. novembra in skozi vse leto na grobovih prižgite manjše sveče ali eno manj in tako tudi z darom pomoči potrebnim počastite spomin na mrtve. Tako zbrane prispevke za ljudi v stiski lahko namenite župnijski ali škofijski Karitas z ustreznim SMS-sporočilom. Pomoč bo prejela štiričlanska družina z dvema bolnima otrokoma, ki nima denarja za ogrevanje in plačilo položnic.

Manjša sveča za človeško srečo

Prižiganje sveč in plamen prižgane sveče je izraz duhovne povezanosti z

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme **MARIJA BOBNAR** iz Šenčurja.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

O resničnostnih šovih

V eni izmed prejšnjih števil Gorenjskega glasa smo vas izzvali, naj nam napišete svoje mnenje o resničnostnih šovih, kot je Gostilna išče šefa. Prejeli smo precej vaših pisem, objavljamo pa mnenje Alme Džigal iz Škofje Loke, ki je napisala: »Marsikdo ne ve, koliko dela, truda, znanja, razmišljanja, hitrosti, organizacije in ljubezni mora kuhar vložiti v jed, ki jo pripravlja. Delo je izredno težko, v kuhinjah so visoke temperature, ni klim, pa tudi prostora ni dosti v kuhinji, kjer se dvigajo veliki, težki lonci. Kuhar in pomočniki morajo skuhati vse, kar si gosti zaželijo, na koncu pa niso zadovoljni. Nezadovoljneže bi dala v kuhinjo delat, da bi videli, kaj je to garanje.« Zapisala je še: »Hrano moramo spoštovati. V življenju delajmo dobro in dobro se bo vrnilo.« Knjigo poleg Alme prejme še Milka Pernič iz Medvoda, ki pravi, da bi tudi sama rada kaj skuhala od tega, kar vidi, toda tako hitro ne more slediti, zato ji bo knjiga v veliko pomoč. Vsem sodelujočim hvala za pisma, nagrajenkama pa čestitke!

Nagrajenci

Nagradna križanka iz GG št. 83 (18. 10.) z geslom Grrr, noč strašnih buč in čarovnic nagrajuje Evo Šemrl iz Kranja, Katarino Jenko iz Kranja in Štefko Dolenc iz Žabnice. Čestitamo!

Pri izbiri odločile reference

Direktor Direkcije RS za ceste Gregor Ficko je včeraj v Škofji Loki pojasnil, zakaj je razpisna komisija za nadaljevanje del pri gradnji obvoznice izbrala Gorenjsko gradbeno družbo.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Izbira izvajalca za nadaljevanje gradnje Poljanske obvoznice, potem ko je med gradnjo propadlo podjetje Primorje, se neuspešno vleče že od prvega razpisa avgusta lani. Na tokratnem razpisu, ko je kandidiralo pet ponudnikov, je izbrana Gorenjska gradbena družba s partnerjema OHL ŽS in Iskra Sistemi. Zakaj takšna odločitev, je na včerajšnji novinarski konferenci pojasnjeval Gregor Ficko, direktor Direkcije RS za ceste, s sodelavko Ireno Zore Willenpart ter županom občine Škofja Loka Mihom Ješetom s sodelavko Zdenko Lukančič.

Ponudbe tokratnega razpisa so odpirali 9. septembra, odločitev pa sprejeli 23. oktobra po natančnem pregledu več kot tisoč strani dokumentacije, je skušal Ficko razbliniti dvome o dolgotrajnem postopku izbire, ki pa je po njegovih besedah končan v zakonitem roku. Da so izbrali Gorenjsko gradbeno družbo, ne pa za tristo tisoč evrov cenejše bosansko gradbeno podjetje

Na novinarski konferenci v Škofji Loki o izbiri izvajalca za obvoznico (od leve): Irena Zore Willenpart, Gregor Ficko, Miha Ješe in Zdenka Lukančič / Foto: Gorazd Kavčič

Integral Inženiring, pa pojasnjuje z zahtevanimi referencami. Integralova ponudba namreč ni ustrezala referencam glede elektroinstalacijskih del v predorih, prav tako ne ponudba njihovega partnerja, gradbenega podjetja Gorenjc, v zvezi z gradnjo vodovodov. Po trasi obvoznice namreč poteka tudi vodovod in je bil v pogodbi že tedaj, ko je drugo in tretjo etapo začelo graditi ajdovsko Primorje. Pri izbiri ponudnika je po njegovih

besedah najpomembneje, da izberejo takšnega, ki bo res sposoben zgraditi obvoznico s predorom vred. Gregor Ficko je omenjal tudi »omrežja«, ki naj bi minimalno investicijo, a podrobneje o njih ni želel govoriti. Dejal je le, da je direkcija pristojnim preiskovalnim organom in komisiji za preprečevanje korupcije v zvezi s tem že posredovala prijave. Izbira izvajalca postane pravno močna v osmih dneh od izbire. Medtem so

dobili dve zahtevi za vpogled v dokumentacijo. Na vprašanje, ali pričakuje pritožbo, Ficko odgovori pritrdilno. Kakšna bo v primeru ugoditve morebitni pritožbi usoda Poljanske obvoznice, pa pravi: »Če do 31. decembra 2013 ne bo podpisana pogodba z izvajalcem, projekt ne bo izvedljiv v načrtovanem času.« To je do konca leta 2015, do kadar lahko za 27 milijonov evrov vreden projekt črpajo evropski denar.

Do konca v boju za vilo

1. stran

Sodišče je v tem primeru že določilo odškodnino v višini 63 tisoč evrov, vendar se je občina pritožila, ker da je v obnovo objekta vložila vsaj dvakrat toliko denarja. Po županovem mnenju je kranjsko sodišče storilo ključno napako med letoma 2002 in 2004, ko je pravico do vračanja v naravi dalo državi, ob obnovi postopka leta 2009 pa je bilo odločeno, da občina Tržič pri Vili Bistrice sploh nima pravne interesa. Nekdanji občinski pooblaščenec Zorko Benedičič je občinskim svetnikom razložil, da so leta 2009 le nekaj dni pred petletnim zastaralnim rokom v londonskem arhivu našli pisni dokaz, da je vdova Cvetana Gassner kasneje dobila skoraj 642 tisoč funtov odškodnine in podpisala tudi izjavo, da se odpoveduje uveljavljanju vseh nadaljnjih zahtevkov. Občina Tržič je zato na sodišče takoj vložila zahtevo za obnovo denacionalizacijskega postopka, a jo je sodišče zavrnilo, izjalovili pa so se tudi vsi poskusi državnega pravobranilstva. »Sodišče je odločilo, da je šlo za premajhno skrbnost, in ga ni zanimalo, da se teh dokumentov pred odprtjem arhivov sploh ni dalo poiskati. Občina se je tako z 2,2 milijona evrov vredno tožbo proti državi zavarovala, da ji ne bo kdo spet očital, da se ni obnašala kot dober gospodar,« je pojasnil Benedičič.

Odvetnik Klavdij Jožef Novak iz odvetniške pisarne Čerferin, ki se je v imenu občine od prvega dne pravdal za Vilo Bistrice, je razložil, da je Masquere kot Gassnerjev dedič leta 1993 na občino vložil zahtevek za denacionalizacijo po zakonu o denacionalizaciji, kasneje pa očitno ugotovil, da pri tem ne bo uspešen, in je leta 2000 vložil zahtevo tudi po zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij, ki ga je postavil v privilegiran položaj. Po tem zakonu je namreč podlaga za vračanje krivične kazenske obsodbe, in ker je dediču uspelo razveljaviti nepravilno sodbo zoper Lea Gassnerja na tedanjem vojaškem sodišču v Ljubljani, s katero so nacionalizirali vse njegovo premoženje, mu je država vilo vrnila, čeprav je bila zanjo že izplačana odškodnina. Pomagala ni niti pritožba občine na ustavno sodišče. »Ko danes pogledam nazaj občina zaradi zakonodaje ni imela nobenih možnosti ubraniti vile,« je ocenil odvetnik.

»Kamor gre bik, naj gre še štrik,« je bilo večkrat slišati na seji občinskega sveta in temu rekle bo sledila tudi občina. Župan je že napovedal, da bo občina naročila izdelavo neodvisne ocene priznanega pravnika, ki naj bi dala odgovor, ali obstajajo pravni temelji za uspeh: »Izdelava ocene naj bi stala sedem do osem tisoč evrov, a bo koristna. Morda nam pove, da naj raje odnehamo ali pa da imamo pravne možnosti za končno zmago.«

Kupili bi novo sedežnico

Ker je dvosedežnica Šimnovec na Veliki planini v slabem stanju, upravljalec lastnici Občini Kamnik predlaga nakup nove, ki bi stala okoli 2,6 milijona evrov. O predlagani dokapitalizaciji družbe in hkrati o usodi Velike planine v naslednjem desetletju bodo svetniki odločali na današnji seji.

JASNA PALADIN

Kamnik – Dvosedežnica Šimnovec na Veliki planini, ki jo upravlja družba Velika planina, je varna in ima obratovalno dovoljenje, ki velja do 21. januarja 2015, a le, če bo naprava prestala vse predpisane tehnične preglede. Nov pravilnik o tehničnih pregledih žičniških naprav je rok za izvedbo izrednega pregleda na dvosedežnici določil za konec novembra letos. »Pregled obsega popoln pregled naprave, še posebej natančno se pregledujejo nosilni in trajno dinamično obremenjeni deli. Na dvosedežnici Šimnovec tak pregled predstavlja demontažo vseh nosilnih prečnih elementov na stebrih, demontažo in pregled vseh nosilnih baterij in kolesnih sklopov, demontažo obračalnega in pogonskega kolesa ter razstavitev pogonskega sklopa, še posebej

Dvosedežnica Šimnovec je bila zgrajena leta 1986 in je sestavljena iz komponent različnih proizvajalcev, zato sta servisiranje in menjava delov po standardih skoraj nemogoči, opozarjajo v vodstvu družbe Velika planina.

reduktorskega pogona. Vsi nosilni elementi in osovine morajo biti pregledani magnetoskopsko in vizualno. Tehnične službe družbe Velika planina so prvi del pregleda opravile že spomladi

letos, ob tem pa se je pokazalo, da je naprava v slabem stanju. Od 172 pregledanih elementov za stik vrvi in obešala jih je le 123 ustrezalo standardom in so primerne za nadaljnjo uporabo, drugi so

bili izločeni,« pravi direktor družbe Dušan Bombač in ugotavlja, da so razlogi za ustavitve dvosedežnice Šimnovec tudi v tem, da naprava ni bila skonstruirana za teren na Veliki planini, vzdrževanje je zaradi konstrukcijskih napak zelo drago in tveganje je tudi v poslovnem smislu čedalje bolj nesprejemljivo. Zato v družbi predlagajo, da se dotrajna dvosedežnica Šimnovec zamenja z novo. Ta bi povečala varnost in udobje potnikov, odprla pa bi tudi možnost razvoja zimskega turizma, saj bi zaradi večjih kapacitet lahko podražili smučarske vozovnice. Okvirna cena nove naprave bi bila 2,6 milijonov evrov, ker pa v družbi denarja zato nimajo, so se obrnili na lastnika. »Ker je Občina Kamnik iz proračunskih sredstev v preteklosti družbi že namenjala 250 tisočakov letno, predlagamo, da s sklepom potrdi zagotavljanje teh sredstev tudi v prihodnjih desetih letih. Tako bomo lahko kupili novo napravo, s tem pa je v veliki meri zagotovljeno tudi obratovanje celotnega centra v naslednjem desetletju,« še pravi direktor. Svetniki bodo o predlogu odločali na današnji seji.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VOĐJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjska (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog. / Trisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

PREJELI SMO

Odgovor Tomaža in Staneta Plevel

Odgovor na članek Plevelu klici podpore, a tudi očitki, ki je bil v Gorenjskem glasu objavljen v petek, 25. oktobra 2013. Tomaž Plevel povem sledeče: Podjetja ne nameravam zapirati zaradi nelegalne gradnje, temveč zaradi prostorske stiske, saj je poslovanje našega podjetja brez skladišča nemogoče in tudi neekonomično. Želim poudariti, da naj državni birokrati ne jemljejo volje do dela tistim, ki še delamo in ustvarjamo delovna mesta. Lastnik črne gradnje nisem zato, ker se požvižgam na predpise, ampak zaradi nemogoče zakonodaje na področju urbanizma in izdaje gradbenih dovoljenj. Tudi delavci so začudeni nad pisanjem o slabi plači, saj je njihova

plača povprečna in redno izplačana, kakor so plačani tudi prispevki iz tega naslova. Nočem biti junak, temveč želim samo opozoriti na nevezdržne razmere v podjetništvu in kmetijstvu predvsem zaradi neplačevanja in stalno nekkih novih predpisov in zakonov, ki nas samo omejujejo. Gospodarsko krizo je mogoče rešiti samo z novimi delovnimi mesti.

Stane Plevel pa povem sledeče: Za vse zgradbe na Homcu imam pravnomočna gradbena dovoljenja in ni pošteno, da me na podlagi anonimnega pisma blatite po časopisu. Kot ste sami videli, je bilo gradbenih in uporabnih dovoljenj za celo mizo. Rad bi pisca anonimke pozval, da javno pove, kje so težave, in jih bomo skupaj rešili.

TOMAŽ IN STANE PLEVEL

Šola 40 let združuje krajanje

Ob praznovanju štiridesetletnice podružnične šole Kokrica, ki sodi pod okrilje Osnovne šole Franceta Prešerna Kranj, so si za nov okrogli jubilej zaželeli praznovanje z novo telovadnico.

VILMA STANOVNIK

Kokrica – »Štirideset let je kar dolga doba, kar pa ne pomeni, da je šola za v penziona. Pomembno je, da se dobro drži in da bo lahko dočkala tudi petdeset in sto let. Vendar šola niso zidovi, to so predvsem učenci, učitelji, starši in vsi drugi, ki polnijo te prostore in iz zidov naredijo šolo. Vsem skupaj čestitam ob štirideseti obletnici in vas že danes vabim na petdesetletnico, ki jo bomo praznovali z novo telovadnico,«

je v pozdravu številnim zbranim na četrtkovi osrednji prireditvi ob praznovanju štiridesetletnice podružnične šole Kokrica zaželel ravnatelj Osnovne šole Franceta Prešerna Kranj Aleš Žitnik, saj podružnična šola na Kokrici spada pod okrilje kranjske Prešernove osnovne šole.

Šola je svoja vrata odprla 25. avgusta 1973, prvo leto jo je v dveh izmenah obiskovalo 196 učencev. V tem šolskem letu šolo obiskuje 164 učencev, poleg tega jih 67 obiskuje tudi vrtec. »Šola na Kokrici

je pomembno prispevala k družbenemu življenju. V sodelovanju z nekdanjim ravnateljem Andrejem Bitencem je bilo leta 1984 pod vodstvom mentorja Staneta Kolarja ustanovljeno društvo Mladi gasilec. Šola odlično sodeluje s Turističnim društvom Kokrica, domačo krajevno skupnostjo ter z mnogimi nevladnimi organizacijami,« je ob čestitkah sedanjim in nekdanjim zaposlenim ter šolarjem poudarila podžupanja Nada Mihajlovič ter ravnatelju Alešu Žitniku

ter pomočnici ravnatelja na podružnični šoli Kokrica Dijani Korošec podarila podkivko ter dodala, da upa, da jim bo prinesla srečo tudi pri želji, da čim prej dobijo novo telovadnico.

Praznovanje na Kokrici se je sicer začelo že prejšnji ponedeljek, ko so predstavili športne dejavnosti šole, se nadaljevalo s torkovim glasbenim popoldnevom, sredino likovno razstavo Lojzeta Dežmana, ki jim je poklonil dvajset slik, in v petek končalo z dnevom odprtih vrat.

Stane Plevel z dokumentacijo, ki jo je prinesel v uredništvo.

Plastik Fantastik tudi na Gorenjskem

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – V okviru prireditve Lavtižarjevi dnevi so prejšnji petek v kranjskogorskem hotelu Kompas predvajali odlični dokumentarec o plastiki – film Plastik Fantastik, delo domačega avtorja Uroša Robiča. Uroš, s študentsko Prešernovo nagrado nagrajeni diplomirani gozdar, po poklicu smetar in po

prepričanju naravovarstvenik, je skupaj s kolegom Miho Dulminom pripravil film o plastiki, ki ga bodo prihodnje soboto, 9. novembra zvečer, predvajali tudi v Slovenskem planinskem muzeju. Imeniten je za šolarje, a strinjati se je vendarle treba tudi z besedami avtorja: »Otrokom je o ločevanju že vse jasno. Film bi morali videti predvsem njihovi starši.«

Uroš Robič na gorenjski premieri svojega dokumentarca Plastik Fantastik, v ozadju je na platnu soigralec iz filma Žiga Čamerlik. / Foto: Gorazd Kavčič

Za lepo prireditev so ob 40-letnici podružnične šole Kokrica minuli četrtek poskrbeli tako najmlajši iz vrtca kot šolarji.

Učenci spoznavali poklice

Na Vrtljaku poklicev v Srednji gostinski in turistični šoli Radovljica so minuli torek predstavili poklice, za katere se je mogoče izobraževati na Gorenjskem.

MATEJA RANT

Radovljica – Z namenom promocije poklicnih in strokovnih šol ter njihovih programov so že tretje leto pripravili Vrtljak poklicev, ki so ga letos gostili na Srednji gostinski in turistični šoli Radovljica, pri organizaciji pa jim je na pomoč priskočila tudi Ekonomska gimnazija in srednja šola Radovljica. Učencem so poskušali na čim bolj zanimiv način predstaviti poklice, za katere izobražujejo na Gorenjskem. Med drugim so se učenci lahko udeležili 27 delavnic, kjer so tudi praktično spoznali posamezne poklice.

»Povabili smo učence vseh gorenjskih osnovnih šol. Odzvalo se je 16 šol, tako da smo danes gostili okrog 850 devetošolcev. Poklice so jim predstavili kar dijaki sami,

Na Vrtljaku poklicev v Srednji gostinski in turistični šoli Radovljica so imeli učenci možnost spoznati različne poklice. / Foto: Gorazd Kavčič

pri čemer je samo z naše šole sodelovalo prek sto dijakov,« je razložila ravnateljica srednje gostinske in turistične šole Marjana Potočnik. Za promocijo poklicev že takoj

na začetku šolskega leta so se odločili, ker je ob informativnih dnevih v februarju za to že prepozno, je poudarila. »Takrat je namreč večina učencev že odločena, kam se

bo vpisala. Tu pa imajo res možnost spoznati skoraj vse poklice.« Vsak učenec si je lahko izbral dve delavnici in pri dejavnostih tudi aktivno sodeloval. V spremstvu dijakov so tako učenci »odkrivali« Radovljico, pekli slaščice, izdelovali pručke, se prepustili stilski preobrazbi ali se zgolj »igrali« v učilnici, ki so jo za potrebe predstavitve poklica vzgojitelja spremenili v igralnico. Po besedah Marjane Potočnik so bile najbolj obiskane prav njihove delavnice, ki so jih pripravili iz kuharstva, strežbe in vodenja po Radovljici, veliko zanimanje je vladalo še za delavnice, na katerih so se predstavljali vzgojitelji in medicinske sestre, učence pa so pritegnili tudi poklici, za katere izobražujejo na Ekonomski gimnaziji in srednji šoli Radovljica.

Kubanec junak pokala Kranja

Član domačega kluba, sicer pa Kubanec Leonel Ruiz Miranda Rafael, je na mednarodnem tekmovanju za pokal Kranja postal najboljši bokсар turnirja.

VILMA STANOVNIK

Kranj – S podelitvijo pokalov najboljšim se je v soboto zvečer v Planetu Tuš v Kranju končal letošnji, sicer pa že 21. pokal Kranja v boks. Žal ni bilo na sporedu vseh napovedanih obračunov, številni gledalci pa so v ringu najbolj pogrešali domačo šampionko Andrejo Bešter, ki si je zaradi boleznih tekmovanje lahko zgolj ogledala. »Zaradi bolezni se sicer še vedno slabo počutim, zato smo včeraj nasprotnico obvestili, da dvoboj odpade. Žal mi je, saj je lepo tekmoovati pred domačimi navijači,« je povedala Andreja, ki bo zato še bolj nestrpno čakala nove obračune.

So se pa zato v ringu izkazali njeni sotekmovalci. Po minuti molka v spomin staroste slovenskega boksa Janeza Galeta, tragično preminulega odličnega domačega boksarja in sedemkratnega državnega prvaka Erduana Braimija ter nekdanjega boksarja in novinarja Marjana Smukavca, sta v ring najprej stopila mlada upa kranjskega boksa Kazimi Amet Chavez in Aleksander Kern ter si oba zaslužila medalji, ki jima ju je podelil trener Dušan Čavič.

Prvi obračun v kategoriji kadetov je dobili domači bokser Tilen Klavžar, ki je premagal Avstrijca Antona Renovitza, nato pa je bil Edi Sejdanić (BK Maribor) boljši od Avstrijca Murata Wakališeva. Med mladinci je bil Hrvat Jura Kukec boljši od Nina Baraga (BK Dolomiti).

Leonel Ruiz Miranda Rafael si je zaslužil pokal za najboljšega boksarja turnirja. / Foto: Gorazd Kavčič

Najbolj atraktivni so bili obračuni v članski konkurenci. Najprej je domači bokser Denis Sedlarević-Sugar v kategoriji do 91 kilogramov premagal Avstrijca Alojsa Mikscha, nato pa je bil v kategoriji do 67 kilogramov Hrvat Danijel Vekić boljši od Roberta Simončnika (BK Ptuj).

Sledila je poslastica večera, ko se je navdušenim gledalcem in gledalkam predstavljal Leonel Ruiz Miranda Rafael, Kubanec, ki se je po poroki preselil v Kranj in se pridružil BK Kranj. Spopadel se je s Hrvatom Antoniom Bezićem in ga v drugi rundi premagal s klasičnim knock outom.

Tako je evropski poslanec Jelko Kacin pokal za najbolj

borbenega boksarja turnirja predal Denisu Sedlareviću, pokal za najboljšo tehniko boksa Edinu Sejdaniću, pokal za najboljšega tujega boksarja je dobil Jura Kukec, pokal za najboljšega boksarja turnirja pa je izročil Leonelu Ruizu Mirandi Rafaelu.

»Turnir mi je bil všeč, organizacija je dobra in počutil sem se tako dobro kot doma na Kubi,« je po turnirju povedal Leonel Ruiz Miranda Rafael in dodal, da ga je na Gorenjsko pripeljala ljubezen. »V Kranj sem prišel zaradi soproge Maje, tukaj sem leto in pol in zadnjih sedem mesecev treniram boks v kranjskem klubu. Na Kubi sem treniral od sedmega do sedemnajstega leta in bil vmes tudi prvak naše regije do 15

let. Kasneje sem se posvetil šoli in nisem več tekmoval. Tokrat sem prvič nastopil na uradnem tekmovanju v Sloveniji, čeprav sem že boksal na tekmah na Ptuj in v Avstriji,« je po turnirju povedal Leonel Ruiz Miranda Rafael, ki je zobni asistent, s soprogo Majo pa imata tudi šestmesečnega sina Lea.

»Želim si kdaj nastopiti tudi na kakšni mednarodni tekmi, za kar me sedaj pripravlja trener Dušan Čavič,« je tudi povedal simpatični Kubanec, ki ima veliko prijateljev tudi že v Kranju. »Malo razumem slovensko, čeprav si moram pri pogovoru še pomagati s španščino in angleščino,« je še dodal simpatični Leo kot mu pravijo prijatelji v kranjskem klubu.

bil 3 : 2 za prvake. Manj zanimivo je bilo srečanje v Ljubljani, kjer je Olimpija z 10 : 4 premagala moštvo Športek iz Kamnika. Na lestvici elitne lige s tremi zmagami vodi Borovnica, sladi InSPORT z dvema zmagama, tretja je Olimpija. Nov krog bo 9. in 10. novembra, ko InSPORT gosti Športek, Borovnica Polansko bando, Žiri pa Olimpijo.

Prav tako se je že začelo tekmovanje v prvi floorball ligi, kjer v dveh skupinah tekmuje devet ekip, od gorenjskih so to: Galaks iz Železnikov, Zelenci Kranjska Gora, Plinstal Thunder Jesenice, InSPORT mladi in Polycom brlog.

To soboto se bo naša floorball reprezentanca udeležila mednarodnega turnirja v Beljaku, kjer bodo tekmovala reprezentance Italije, Avstrije in Slovenije.

Risi najprej v Innsbruck

VILMA STANOVNIK

Bled – Skoraj po pol leta od nastopa na svetovnem prvenstvu na Švedskem se bodo varovanci selektorja Matjaža Kopitarja zbrali na novi reprezentančni akciji. Prihodnji konec tedna jih čaka nastop na mednarodnem turnirju v Innsbrucku, že ta ponedeljek pa se bodo zbrali na Bledu. Na selektorjevem seznamu so vratarji Robert Kristan, Andrej Hočvar in Luka Gračnar, branilci Blaž Gregorc, Žiga Pavlin, Andrej Tavželj, Aleš Kranjc, Klemen Pretnar, Mitja Robar, Sabahudin Kovačević in Matic Podlipnik ter napadalci Žiga Jeglič, Rok Tičar, Robert Sabolič, Marcel Rodman, Jan Muršak, Jan Urbas, Aleš Mušič, Boštjan Goličič, Gal Koren, Miha Verlič, Anže Kuralt in Gregor Koblar.

Po dveh dneh treningov se bodo v sredo odpravili v Innsbruck na turnir, ki naj

Selektor Matjaž Kopitar

bi ga sicer odigrali v Ljubljani, ob prošnji severnih sosedov, da bi s turnirjem začeli proslavljanje 50. obletnice olimpijskih iger v Innsbrucku, pa je Hokejska zveza Slovenije turnir odstopila Avstriji. Poleg naše bodo nastopile še reprezentance Belorusije, Francije in Avstrije, turnir pa bo pomenil uvod v priprave na najpomembnejši izziv te sezone, ko naše rise prvič čaka tudi nastop na olimpijskih igrah v Sočiju.

Na Jesenicah v soboto gorenjski derbi

Jesenice – V soboto in nedeljo bodo aktivni hokejisti v Internacionalni ligi. V dvorani Podmežakla bo v soboto z začetkom ob 18. uri zanimiv obračun med hokejisti Teama Jesenic in Triglavom. Hokejisti Bleda odhajajo na teško gostovanje k Bregenzwaldu. V nedeljo bo Bled nato gostoval še v Feldkirchu, Jeseničani bodo ob 18. uri gostili Kaltern, Triglav pa je prost.

Na ledu z metlami

Bled – V ledni dvorani na Bledu bo ta konec tedna potekalo evropsko prvenstvo v broomballu. Broomball je šport na ledu, njegov dom je Kanada, zdaj pa se igra že po različnih koncih sveta. Za igro je potrebno hokejsko igrišče, dve ekipi s po šestimi igralci pa si prizadevata druga drugi zadati čim več golov, vendar ne s hokejsko palico, pač pa s palico, ki se imenuje metla. Z njo ne ciljajo ploščka, pač pa žogico. Sicer pa je taktika podobna kot pri hokeju ali floorballu. Tekmovalci nimajo drsalk, pač pa posebne čevlje. Prvenstvo bodo odprli petek, 1. novembra, ob 15. uri, v soboto pa bodo tekmovala potekala od 10. ure do večera. Vstopnine ne bo, prav vsi otroci, ki si bodo prišli tekme ogledat, pa bodo dobili darilce, povezano s tem športom.

Triglav k prvacom

Kranj – Nogometaši v prvi slovenski nogometni ligi bodo konec tedna odigrali 16. krog. Kranjčani v nedeljo odhajajo na gostovanje k Mariboru, ki ga že danes čaka obračun v četrtfinalu pokala Slovenije, ko bodo ob 17. uri gostovali pri Kalcerju Radomljah. Domžale bodo srečanje odigrale že v soboto, ko bodo ob 20. uri začeli tekmo na gostovanju pri Luki Koper. V soboto ob 18. uri bo tekmo 13. kroga v drugi slovenski nogometni uri začel Šenčur, ki bo na domačem igrišču v športnem parku Šenčur gostil Aluminij. Vodilni Roltek Dob odhaja na gostovanje v Krško, Kalcer Radomlje pa bo doma gostil Šmartno 1928. Obe tekmi bosta v nedeljo.

Ženska košarkarska poslastica

Kranj – Kot smo že pisali, ženska ekipa košarkaric Triglava v tej sezoni igra v Mednarodni ženski regionalni ligi. Po zmagi in porazu jih ta teden čaka tretja tekma, ko bodo v domači dvorani na Planini ta četrtek, 21. oktobra, ob 19. uri gostile košarkarice Partizana iz Srbije. Pri ŽKK Triglav Kranj so se odločili, da bo vstop na tekmo prost, prireditev bodo popestrili pevka Eva Štirn in plesna skupina, med polčasom pa bo potekala nagradna igra.

V derbiju sosedov boljši Ločani

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Ekipe veltnislovenski floorball ligi so minulo soboto odigrale tretji krog. Po pričakovanjih je bilo zanimivo v dvorani Poden v Škofji Loki, kjer sta se na sosedskem derbiju pomerili ekipi InSPORTa Škofja Loka in Polanske bande. V ekipi Polanske bande je letos kar nekaj nekdanjih igralcev InSPORTa, ki pa vendarle še niso pokazali toliko znanja in moči, da bi lahko presenetili Ločane. Ti so povedli s 3 : 0 in na koncu slavili s 5 : 4.

Zanimiv je tudi derbi na Vrhniki, kjer je imela ekipa aktualnih prvakov iz Borovnice precej dela z razpoložnimi Žirovci, rezultat pa je

V sobotnem srečanju na Podnu je ekipa domačega InSPORTa (v temnejših dresih) premagala Polansko bando.

Zbiranje pomoči še poteka

SIMON ŠUBIC

Mengeš, Domžale – Požar, ki je v ponedeljek dopoldne izbruhnil na ostrejšjo večstanovanjskega objekta v Loki pri Mengšu, je popolnoma uničil eno stanovanje, zaradi požara in gašenja pa so poškodovana še štiri stanovanja, so sporočili iz uprave za zaščito in reševanje. Iz objekta, v katerem je deset stanovanj, so evakuirali dvanajst oseb, nihče ni bil ranjen. Po prvih podatkih je zagorelo v bližini dimnika, požar pa so pogasili poklicni gasilci iz Domžal in okoliški prostovoljni gasilci.

Po sobotnem požaru se razmere v stolpnici v Domžalah umirjajo. Včeraj popoldne se je tako v nepoškodovana stanovanja že lahko

vselilo 140 od 174 stanovalcev, drugi so začasno na občinske stroške nastanjeni v hotelu Ambient, kasneje pa bodo za devet družin poiskali primerna bivališča v Domžalah. Za pomoč prizadetim v požaru je Občina Domžale odprla transakcijski račun (št. 02300-0010083262, sklic Pomoč v požaru), poseben račun je prav tako odprl Študentski klub Domžale (št. 0230 0001 6396 992, sklic: 01230, prispevki za žrtve požara). Dobrodošla je tudi pomoč v obliki oblačil, obutve, igrač in šolskih potrebščin, ki jo dobrotniki lahko prinesete v domžalski študentski klub, v prostore krajevnih skupnosti, na Karitas ali Rdeči križ, kjer je tudi glavno zbirno mesto.

Sodna preiskava zoper Thalerja pravomočna

Ljubljana – Zunajrazpravni senat ljubljanskega sodišča je po poročanju časnika Delo pred kratkim zavrnil pritožbo nekdanjega evropskega poslanca Zorana Thalerja proti sklepu o uvedbi preiskave zaradi domnevne vpletenosti v podkupovanje. S tem je bila pravomočno uvedena sodna preiskava, Thaler, ki opozarja na dolgotrajnost postopka, pa upa, da bo ta »učinkovito izveden in da bo na koncu pravično odločeno«. Spomnimo: marca 2011 so novinarji britanskega Sunday Timesa razkrili, kako so se pod krinko lobistov z nekaterimi evropskimi poslanci dogovorili, da bodo ti v zameno za denar v evropskem parlamentu vložili določene amandmaje k evropski zakonodaji. Dogovarjanja, v katera so se poleg Thalerja ujeli še trije evropski poslanci, so posneli s skrito kamero. Thaler ves čas razlaga, da je šlo za medijsko provokacijo, ki si ne zasluži kazenskega pregona, kot so v primeru španskega evroposlanca Pabla Zalbe Bidegaina ugotovili španski organi pregona. Z druge strani pa so v Avstriji svojega evroposlanca Ernsta Strasserja, vpletenega v isto afero, januarja letos zaradi sprejemanja podkupnine obsodili na štiri leta zapora. Tudi četrto žrtev britanskih novinarjev Adriana Severina v Romuniji čaka sodni postopek.

V križišču trčil v pešca

Jesenice – V ponedeljek popoldne je v križišču na Cesti maršala Tita na Jesenicah 24-letni Jeseničan spregledal 85-letnega pešca in trčil vanj. Slednji je bil pri tem huje ranjen.

Če ne drugače, pa z znaki

Ob koncu meseca požarne varnosti smo govorili z jeseniškimi poklicnimi gasilci o požarni varnosti pa tudi o njihovih vtisih in ugotovitvah z velike vaje v karavanškem predoru. Prepoved kurjenja na Jesenicah še vedno velja.

ANDRAŽ SODJA

Jesenice – Oktober je pri jeseniških gasilcih zaznamovala mednarodna vaja Together Karavanke 2013, katere uradnih analiz še nismo dobili. Po informacijah Jurija Jeršina, vodje prve izmene Gasilsko reševalne službe Jesenice, je vaja dobila dobro oceno: »Nikoli pa ni tako dobro, da ne bi moglo biti bolje.« Po informacijah gasilcev se je med vajo izkazalo, da radijske zveze v predoru še vedno ne delujejo stoodstotno, na vozilih pogrešajo infra rdečo kamero, manjka pa jim tudi triažnega materiala, predvsem nosil in odev, zato si želijo manjše triažne prikolice. Kot je dodal Klinar, je operativcev še vedno premalo, vendar sestava ustreza normativom. Na vaji v predoru leta 2009 so se spopadli tudi z jezikovnimi ovirami, kar so na štabni ravni rešili s pomočjo nemško govoreče prostovoljne gasilke z Blejske Dobrave, glede operativnega dela pa Jeršin pravi: »Delo govori svoj jezik in tam se nam vedno uspe sporazumeti, če ne drugače, pa z znaki.«

Gasilci ocenjujejo, da se bo varnost v tunelu dokončno izboljšala šele z dograditvijo druge cevi, ki naj bi bila zaključena 2019, vendar je po dograditvi druge cevi predvidena prenova prve, tako da bo karavanški predor

Delo govori svoj jezik. Če se bo v tunelu kdaj kaj zgodilo, bomo šli noter, zato smo tu, pravijo jeseniški poklicni gasilci Gars Jesenice. / Foto: Matic Zorman

še kar nekaj časa enoeven. »Te vaje so nam v pomoč, da lažje delamo. Če se bo dejansko karkoli zgodilo, bomo šli v predor, zato smo tu,« zaključuje Jeršin. Gasilci Gars pa izpostavljajo tudi varnost železniških predorov, saj so odgovorni za tri daljše železniške predore, poleg karavanškega tudi predor Podbrdo in Vintgar, ki jim bo treba posvetiti več pozornosti, menijo.

Prepoved kurjenja tudi jeseni

»Na Jesenicah na srečo letos večjih požarov ali nesreč ni bilo, kar je vsekakor dobro, vendar leta še ni konec. Še vedno se med prebivalci

pojavljajo nekatere napake, na katere je vredno opozoriti,« opozarja direktor Gars Jesenice Jože Klinar in poudarja, da se Jeseničani ne zavedajo, da v občini še vedno velja splošna prepoved kurjenja v strnjenih naseljih in na območju, ki je manj kot sto metrov oddaljeno od gozda: »Še posebej je to očitno v jesenskih dneh, ko se marsikdo loti kurjenja odpadlega listja, nato pa sosedje kličejo nas, naj pogasimo ogenj. Večina misli, da prepoved velja le v času suše, a ni tako.«

Pred zimo gasilci opozarjajo tudi na pregled dimnikov in kurilnih naprav: »Ni treba čakati dimnikarja, ker je takrat lahko že prepozno.«

Občanom tudi priporočajo, naj vsi v svojih domovih in na delovnih mestih preverijo gasilne aparate ter njihove oznake, kdaj so bili zadnjič pregledani. Sicer opozarjajo, da so lastniki pri tem kar skrbni: »Delujoč gasilni aparat pa je premalo, treba ga je znati uporabiti. V ta namen tudi organiziramo prikaze gašenja po podjetjih. Precej tega znanja širimo tudi ob obiskih šol, veliko mladih pa to znanje pridobi pri prostovoljnih gasilcih,« pravi Klinar. Opozarjajo tudi na pomen nekaterih novosti na področju gasilnih aparatov, tako priporočajo gasilne aparate na vodno meglo, ki ob gašenju povzročijo manjšo škodo kot aparati na prah.

Reševali so iz športne dvorane

V Domžalah je minuli petek potekala obsežna zaščitno-reševalna vaja, na kateri je sodelovalo skoraj petsto pripadnikov različnih enot, tudi helikopter Slovenske vojske.

JASNA PALADIN

Domžale – Scenarij vaje je predvideval hud požar v Hali komunalnega centra, kjer je potekala košarkarska tekma, požar pa so z navijaškimi baklami zanetili razgreti navijači. Teh naj bi bilo v dvorani kar 2500, požar pa naj bi se razširil po vsej športni dvorani in na celoten trgovski kompleks. Kljub obsežni evakuaciji naj bi v prostoru ostalo ujetih trideset ranjenih oseb. Pri reševanju so pomagali gasilci Centra požarne varnosti Domžale in vseh PGD Gasilske zveze Domžale, domžalski policisti, reševalci iz Zdravstvenega doma Domžale,

Domžalski gasilci pri preverjanju svojega znanja v Hali Komunalnega centra / Foto: Matic Zorman

štab civilne zaščite, Rdeči križ, člani Društva za raziskovanje jam Simona Robiča Domžale, taborniki in Radio klub Domžale – skupaj skoraj petsto udeležencev. Zaradi razsežnosti nesreče je v središču Domžal pristal tudi helikopter Slovenske vojske, na pomoč pa je prišla vojaška zdravstvena enota. Namen vaje, ki so jo po zaključku ocenili za uspešno, je bil preveriti usposobljenost enot za primere izrednih dogodkov, svoje znanje in usklajenost pa so ekipe lahko dokazale že naslednji dan, v sobotnem hudem požaru v stanovanjskem bloku v središču Domžal, kjer je žrtev k sreči ni bilo.

Od januarja do decembra ne boste imeli skrbi z iskanjem kratkih pravljic za lahko noč. Pravljice so primerne za najmlajše bralce oziroma poslušalce, ki so neskončno veseli, če jim pred spanjem namenimo s pisanimi slikami opremljeno pravljico ali dve v naši družbi.

Redna cena priročnika je 18,90 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

15

EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Agrarne skupnosti v pričakovanju novega zakona

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje v sodelovanju z združenjem predstavnikov agrarnih skupnosti in kmetijsko gozdarsko zbornico pripravlja nov zakon o agrarnih skupnostih.

CVETO ZAPLOTNIK

Rateče, Brdo pri Lukovici – Izhodišča za novi zakon je prejšnji teden predstavilo tudi na Gorenjskem, najprej v torek v Ratečah in nato v četrtek še na Brdu pri Lukovici. Kot je na predstavitvi v Ratečah, kamor so še posebej povabili predstavnike agrarnih skupnosti z območja upravnih enot Tolmin, Jesenice in Radovljica, dejala državna sekretarka Tanja Strniša, je nov zakon nujen, saj so se v zadnjih dvajsetih letih oziroma potem ko je bilo premoženje vrnjeno nekdanjim članom agrarnih skupnosti, nakopičile številne težave. Za upravljanje solastnine ali

skupne lastnine je bilo potrebno soglasje vseh članov, kar je bilo težko doseči zlasti v agrarnih skupnostih z velikim številom članov. S spremembo zakona pred dvema letoma so za določene posle (npr. za najem) uveljavili tričetrtinsko soglasje, vsi drugi problemi pa so ostali nerešeni. »Novi zakon naj bi agrarnim skupnostim omogočil, da bodo svoje premoženje lahko normalno upravljale in da bodo od tega premoženja tudi čim več imele,« je dejala Strniševa in dodala, da se bodo o glavnih zakonskih rešitvah poskušali najprej uskladiti z agrarnimi skupnostmi. Če jim bo to uspelo, bodo zakon novembra dali v

Na predstavitvi zakona v Ratečah

javno razpravo, januarja naj bi o njem odločala vlada, po tle pa še državni zbor.

In kaj so najpomembnejša izhodišča? Po sedanjih zakonodaji so solastniki vrnjenega premoženja lahko vsi dediči nekdanjega lastnika, po novem zakonu naj bi bil dedič eden, pri tem pa naj bi imeli prednost tisti, ki izkazujejo interese za sodelovanje, opravljajo kmetijsko dejavnost in živijo v bližini. Preostalim dedičem naj bi izplačali nujni

delež, rok za izplačilo pa podaljšali. Agrarna skupnost tudi po novi zakonodaji ne bo imela statusa pravne osebe, vendar pa bo njen predsednik tudi zakoniti zastopnik, ki bo opravljal posle v njenem imenu. Za prodajo ali nakup zemljišč, za preoblikovanje v pravno osebo (v družbo z omejeno odgovornostjo) in za razpustitev agrarne skupnosti bo še vedno potrebno soglasje vseh, za manj zahtevne posle dve-tretjinsko oz. tričetrtinsko

soglasje, za redne posle pa bo dovolj že navadna večina. S pridobitno dejavnostjo se agrarna skupnost sama ne bo smela ukvarjati, lahko pa bo sklenila pogodbo s članom, ki bo to dejavnost opravljal na njenem premoženju. Denar, ki bi ga zaslužila z gospodarjenjem, naj bi vlagala v razvoj, del, ki bi ga navzgor zakonsko omejili, pa bi si člani lahko tudi izplačali. Član agrarne skupnosti bi lahko prodal svoj delež, a le drugemu članu oz.

Po sedanjih zakonodaji so solastniki vrnjenega premoženja lahko vsi dediči nekdanjega lastnika, po novem zakonu naj bi bil dedič eden, pri tem pa naj bi imeli prednost tisti, ki izkazujejo interese za sodelovanje, opravljajo kmetijsko dejavnost in živijo v bližini.

pridruženemu članu skupnosti.

V dosedanjih razpravah o izhodiščih za zakon je bilo največ vprašanj o ponovni možnosti vračila premoženja agrarnim skupnostim, ki so po sedanjem zakonu zamudile rok, o problematiki neznanih dedičev in o položaju občin v lastniški sestavi agrarnih skupnosti, o opravljanju pridobitne dejavnosti, o možnostih nakupa in prodaje nepremičnin ter o potrebi po pomoči (agrarnega komisarja, upravnih enot ali združenja) agrarnim skupnostim ob uveljavitvi novega zakona.

Od sprejetja zakona o ponovni vzpostavitvi agrarnih skupnosti ter vrnitvi njihovega premoženja in pravic v letu 1994 je bilo agrarnim skupnostim vrnjenih v obliki solastnine ali skupne lastnine nekaj več kot 77 tisoč hektarjev zemljišč, še skoraj devet tisoč hektarjev zemljišč pa je v postopku vračanja. V register je vpisanih 638 agrarnih skupnosti, od tega jih je na Gorenjskem največ v upravnih enotah Jesenice in Radovljica. Agrarne skupnosti imajo skupno dobrih 18 tisoč članov, v 231 skupnostih je solastnica tudi občina.

Jubilej obrtne zbornice Radovljica

V petek so s slavnostno akademijo v Baročni dvorani radovljiške Graščine praznovali 45 let delovanja Območne obrtno-podjetniške zbornice Radovljica.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljiška zbornica je ena od dvanajstih tovrstnih zbornic v Sloveniji, ki v letošnjem letu praznujejo 45 let delovanja, kar pomeni, da je bila pred skoraj petimi desetletji med ustanovnimi članicami obrtne zbornice Slovenije. Deluje na območju sedanjih štirih občin: Radovljice, Bleda, Bohinja in Gorij. Velik del članov zbornice, ki jih je skupaj okoli tisoč, deluje na področju gostinstva in turizma.

Jubilej so praznovali s slavnostno akademijo v Baročni dvorani radovljiške Graščine, kjer so podelili priznanja Obrtne zbornice Slovenije. Bronaste ključke OZS so tako prejeli: Darja Knific, Sabina Markelj, Pavla Podobnik, Samo Markelj, Anton Podobnik, Marija Hudovernik, Srečo Vidic in Mojca Legat Rotar, srebrne ključke pa predsednik upravnega odbora Franc Novak, predsednik zbornice Anton

Foto: Gorazd Kavčič

Dobitniki bronastih in srebrnih ključev OZS: Sabina Markelj, Pavla Podobnik, Marija Hudovernik, Mojca Legat Rotar, predsednik upravnega odbora Franc Novak, predsednik zbornice Anton Poklukar in gostinec Krsto Tripič s podpredsednikom OZS Brankom Mehom

Poklukar in podjetnik, gostinec Krsto Tripič.

»Združevanje med obrtniki je bilo pomembno že nekoč. Glavna naloga združenja je bila povezovanje in ustvarjanje boljših razmer za delo in tako je tudi danes. Prvo združenje je bilo ustanovljeno izključno zato, ker so to želeli obrtniki sami. Zavedali so se, da bodo združeni in povezani veliko bolje

zastopali svoje interese. V teh 45 letih so mnogi podjetniki preživeli številne spremembe na področju združevanja, gospodarskih razmer ter predvsem odnosa države do obrtništva in podjetništva. A ves čas je držalo, da so povezani močnejši sogovorniki države,« je v svojem nagovoru poudaril predsednik upravnega odbora zbornice Franc Novak.

Pred prireditvijo, ki jo je podprla Gorenjska banka, so pred stavbo območne zbornice v Radovljici odkrili spominsko skulpturo: kip moža z radovljiškega grba v kovani obliki, visokega približno dva metra, je na iniciativo Antona Poklukarja izdelal domači kovač Štefan Pintar. Znana sredstva za kip so zbrali člani upravnega in nadzornega odbora zbornice.

Z ministrom o davkih in kmetijski politiki

Šenčur – Stranka Socialni demokrati in Lista BOR bosta v ponedeljek, 4. novembra, ob 19. uri gostili v Domu krajanov v Šenčurju ministra za kmetijstvo in okolje Dejana Židana. Temi pogovora bosta obdavčitev kmetijskih zemljišč in kmetijstvo v šenčurski občini po letu 2014. Po sedanjem predlogu zakona o davku na nepremičnine je za kmetijska zemljišča predvidena 0,15-odstotna davčna stopnja, za gozdna zemljišča 0,07-odstotna in za kmetijske stavbe 0,3-odstotna.

Tudi če sladki običajno ne pečete, se boste ob listanju knjige Čokoladne slaščice želeli preizkusiti v pripravi torte, pite, rulade, kolačkov ali piškotov. Že fotografije z opisom načina priprave so videti tako zelo slastne!

Redna cena knjige je 12,10 EUR. Če jo kupite na Gorenjskem glasu, je cena le 9 EUR.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Svet v gibanju^{GG}

AVTOMOBILI IN OPREMA

OKTOBER 2013

Zima bo prišla

Tako kot vsako leto ob tem času tudi tokrat opozarjamo na zimo, na zimske vozne razmere, za zimo pripravljene avtomobile. Zdaj že vsi vemo, da morajo naši avtomobili od 15. novembra do 15. marca obvezno imeti zimske pnevmatike ...

MIROSLAV CVJETIČANIN

in vozila morajo biti pripravljena za zimo. Kaj to pomeni, moramo vedeti prav vsi vozniki brez izjem. Primerne pnevmatike niso edini predmet obvezne zimske opreme, čeprav jih najbolj poudarjamo. In kot smo že vajeni, pridejo okoli 15. novembra polemike, če še ni snega, oziroma lahko se zgodi, da so temperature še čisto jesenske, torej precej nad lediščem. Mar moramo takrat tudi voziti z zimskimi gumami? Ni nam treba, če imamo na letnih gumah zadovoljivo višino profila in če imamo v prtljažniku pripravljene primerne verige. Trgovci v tem obdobju seveda prodajo največ pnevmatik, zato so se tudi primerno pripravili za morebitno »jesensko« različico, torej za primer, da petnajsteja novembra še ni ne duha ne sluha o snegu in so v javnost lansirali podatek, da so zimske gume nujno potrebne že pri zračni temperaturi sedem in manj stopinj Celzija! Gre za marketinški trik, ki nikakor ni škodljiv, vendar če vprašate strokovnjaka, ki nima prodajnih nagnjenj, vam bo povedal, da so letne gume boljše v vseh temperaturnih različicah, razen če gre za klasične zimske razmere, torej sneg in led. Da se pripravite na zimo še pred petnajstim novembrom, pa tudi ni treba več ponavljati, saj smo se zamudniki že dobro navadili stati in čakati v neskončnih vrstah pred vulkanizerskimi delavnicami, kajne?

Zima bo tudi letos prišla, naj nas ne preseneti.

Kot ustrezne zimske gume se štejejo tiste z oznako M+S na vseh štirih kolesih ali poletne pnevmatike na vseh štirih kolesih s primernimi verigami v priboru. Vulkanizerji vam bodo pomerili, ali imajo vaše letne pnevmatike zadostno višino profila, ter vam podali mnenje, ali so še primerne za vožnjo, čeprav imate v prtljažniku pripravljene primerne verige. Enako je z zimskimi: če so že preveč obrabljene, niso primerne za vožnjo v zimskih razmerah.

Nekaj osnovnih nasvetov, ki jih glede zimskih pnevmatik morate upoštevati: vse štiri pnevmatike morajo biti enake velikosti in na posameznih oseh enakih profilov, enake vrste in zgradbe. Priporočljivo je, da zimske pnevmatike niso starejše od

štirih let, čeprav imajo še dovolj grob oz. visok profil. Ne bodite zaskrbljeni, če boste kupili eno leto skladiščeno pnevmatiko, saj strokovnjaki pravijo, da začne pnevmatiki starost teči, ko jo montiramo na vozilo. Seveda, shranite račun, ker se zna zgoditi, da ob morebitni reklamaciji kak »strokovnjak« pozabi na to nenapisano pravilo. Dimenzijo ter hitrostni in nosilnostni razred določita avtomobilski proizvajalec in proizvajalec pnevmatik. Pnevmatike menjamo, če nima trimilimetrskega profila, vendar izmerimo prepustite vulkanizerjem, ker ono bolje vedo, kako to merijo policaji. Montažo seveda prepustite strokovnjakom, ker je pnevmatike treba po montaži

tudi ustrezno optično nastaviti in centrirati. Če vas ustavi policaj in vaš avto nima primerne obutve, boste plačali kazen v znesku 40 evrov. Pred znižanjem ja bila kazen kar 120 evrov. Če pa boste zaradi neprimerne zimske opreme, torej neprimerne gum, povzročili prometni zastoj, pa boste plačali kar petsto evrov kazni in pet kazenskih točk. Pravno osebo ali samostojnega podjetnika bo kršitev stala več. Odgovorna oseba bo kaznovana s 120 evrov globe in s tisoč evri pravna oseba ali samostojni podjetnik, če bo vozilo brez ustrezne opreme ali bo zaradi pomanjkljive opreme oviralo promet. Vendar pnevmatike niso edine, ki jih moramo primerno pripraviti za zimo.

k

SAMO ZA ŽENSKES
ALENKA BRUN

Voda za pranje avtomobilskih šip

Pravzaprav tekočina za pranje vetrobranskega stekla. V bistvu nič posebnega, a lahko postane zelo zanimivo že na prehodu iz jeseni v zimo, če pozabiš, da mora biti tekočina zaradi nizkih temperatur v tvojem avtomobilu prilagojena temperaturam.

Ker se mi je že dve sezoni zapored zgodilo, da sem pozabila ravno na zimsko naravo tekočine, je bilo ob prvem temperaturnem minusu prav zabavno: iz šob je prihajal samo značilen zvok, tekočine pa od nikoder. Seveda je vse zmrznilo.

A vsakič sem mislila, da mogoče ni tako hudo in si z vklapljanjem sprednjih brisalcev v preizkušanjem, bo, ne bo kakšna kapljica vseeno pritekla, le zmanjševala vidljivost. Šobe so ostale suhe.

Ni bilo druge, avto je potrebno strokovno pomoč.

Lokalni avtomobilski vseznalec je imel na koncu jezika, da bi mi podrobil tipično, baba, a se je iz vljudnosti zadržal.

Zato sem se letos trdno odločila, da v posodico za tekočino že oktobra nalijem zimsko različico tekočine. Da ne bi slučajno spet pozabila in bi me nizke temperature presenetile. A glej ga zlomka: najprej sem sredi noči v vsej hitrosti na eni izmed večjih bencinskih črpalk pograbila čisto napačno embalažo in šele doma ugotovila, da nisem kupila prave tekočine; na drugi črpalki pa me je prodajalka ob vprašanju, ali imajo vodo za pranje šip, najprej vprašujoče pogledala, češ če sem morda

mislila tekočino za pranje vetrobranskih stekel oziroma še večja verjetnost pa je, da sem šla mimo gore vidnih tekočin, jih spregledala in spraševala po nečem, kar je vsem na očeh ...

»Seveda,« je sledil odgovor in vprašanje, če bom veliko ali manjše pakiranje. Odločila sem se za manjše, vmes pa dodatno vprašala, ali gre za zimsko zmes, da ne bom ponovno tekalila okoli mehanikov. Spet sem dobila odgovor: »Seveda.«

Vendar tokrat nisem hitela. Preden sem se odpeljala s črpalke, sem se želela prepričati, da sem kupila pravo stvar. Pa mi je drobni tisk na zadnji strani embalaže razkril, da je tekočina v njej namenjena za uporabo v poletnih mesecih. Seveda sem tekočino odnesla nazaj. Brez razburjanja bi mi vrnili tudi denar, ker so mi pač prodali nekaj, česar nisem želela.

Zanimivi pa so bili odgovori na različna vprašanja, ki sem jih začela zastavljati v zvezi s kupljeno tekočino. Začenjali so se z hm, aha, morda in nadaljevali v cele stavke kot mogoče pa jo shranite za prihodnje poletje.

Gospa, ki mi je tekočino prodala, pa je samozavestno pripomnila: »Ajaaaa, a da ni za zimo. Potem pa prave dobimo na prodajne police čez kakšnih štirinajst dni.«

Verjetno, sem si mislila in se odpeljala pač do naslednje bencinske črpalke, kjer sem želeno našla. Sicer le v desetlitrski posodi, ampak problemom v zvezi z zmrzaljo se bom letos ognila.

★ ★ ★ ★ ★
EUROTON
KAKOVOSTNI AVTODELI
www.euroton.si

WINGUARD Snow'G

195/65R15 91H

54€ **PRODAJA NA OBROKE**

PE Kranj, Šučeva ulica 23, 4000 Kranj; Tel: 04/23-44-865; Gsm: 051/666-842
PE Lesce, Alpska cesta 43, 4248 Lesce; Tel: 04/53-53-803; Gsm: 041/633-491

VARNOST V PROMETU

Vseslovenska kolesarska pobuda

Slovenija mora končno poskrbeti za večjo varnost najmlajših in krepitev kolesarske kulture.

MIROSLAV CVJETIČANIN

Ljubljana – Z javno predstavitev vseslovenske kolesarske pobude Varno na kolesu, katere namen je zagotavljanje prometne varnosti najmlajših, je družba Butan plin s strokovno podporo Agencije RS za varnost prometa, Direkcije RS za ceste, Kolesarske zveze Slovenije, Policije in drugih partnerjev danes pognala širšo razpravo o dej-

strukture v lokalnih okoljih z željo po konkretnih premikih v smeri izboljšanja obstoječega stanja. Z njima želi družba Butan plin v sodelovanju s partnerji znova opozoriti na ranljivost mladih kolesarjev v prometu, prispevati k večji varnosti na cestah ter okrepiti kolesarsko kulturo in zavedanje o nujnosti uporabe zaščitne opreme po uporabi zaščitne opreme. S težnjo po vzajemnem delovanju v smeri večje ozavešče-

V skladu z danes predstavljenimi izhodišči si želijo sodelujoči v pobudi Varno na kolesu predvsem spodbuditi najmlajše kolesarje k večji previdnosti v prometu ter okrepiti splošno kolesarsko kulturo na lokalnih in regionalnih ravneh. »Prepričan sem, da bo partnersko sodelovanje v okviru pobude Varno na kolesu prineslo pozitivne rezultate, na podlagi katerih bomo skupaj zagotovili

varnejšo prihodnost naših otrok in z vzgojo najmlajših udeležencev v prometu tudi prispevali k dvigu kolesarske kulture v Sloveniji,« je na predstavitvenem srečanju poudaril Tomaž Grm, generalni direktor družbe Butan plin. Na razpisu, ki se mu je letos pridružilo kar 89 šol iz vse Slovenije, sodelujejo osnovnošolke in osnovnošolci, ki v tekočem šolskem letu opravljajo

kolesarski izpit in se tako v promet vključujejo v novi vlogi. Sodelovanje učenk in učencev ter njihovih mentorjev na razpisu poteka v okviru štirih različnih sklopov nalog, s pomočjo katerih na ustvarjalen način odkrivajo nevarne cestne odseke v svojem kraju, se učijo prometnih znakov, uživajo v kolesarjenju v svojem prostem času ter spoznavajo kolesarsko opremo. Delo in

trud otrok bosta ob zaključku razpisa nagrajena z denarnimi in praktičnimi nagradami, njihove izdelke pa bo po vsakem končanem sklopu ovrednotila strokovna komisija v sedemčlanski sestavi. Aktualne informacije v zvezi z razpisom in drugimi dogodki v sklopu iniciative bodo organizatorji v času trajanja dogodka objavljali na spletni strani projekta www.varnonakolesu.si.

Pobudniki in pravi sogovorniki na prvem predstavitvenem srečanju

stvih in priložnostih kolesarstva v Sloveniji.

Kolesarska pobuda se usmerja k najmlajšim, ki se v novi vlogi šele vključujejo v cestni promet. Vseslovenskemu razpisu za osnovne šole se je letos pridružilo kar 89 šol iz vse Slovenije, ki bodo ob obravnavanju kolesarske tematike vse do konca aprila 2014 osvajale novo znanje in se ob tem potegovala za kolesarske nagrade.

Aleš Kalan, generalni sekretar Kolesarske zveze Slovenije, je poudaril, da je varno kolesarjenje v najširšem pomenu tudi temeljna vizija KZS. Pri gradnji kolesarske infrastrukture in vzpostavljanju boljših cestnoprometnih razmer ter razmer za varno kolesarjenje se po besedah Stanislava Zotlarja, predstavnika Direkcije RS za ceste, predvsem zaradi številnih ovir pojavlja vrsta izzivov, ki upočasnjujejo dinamiko razvoja državnega kolesarskega omrežja, zato ima vseslovenska kolesarska pobuda Varno na kolesu velik pomen pri dvigu splošne prometne ozaveščenosti in spodbujanju tovrstnih razprav. Do danes je bilo namreč v Sloveniji zgrajenih 415 kilometrov kolesarskih stez in drugih površin, namenjenih kolesarjem, od tega pa sestavni del državnega kolesarskega omrežja predstavlja le manj kot sto kilometrov te infrastrukture. Osrednji aktivnosti vseslovenske iniciative Varno na kolesu sta vseslovenski razpis za osnovne šole ter spodbujanje razprave o izzivih na področju kolesarske infra-

nosti glede kolesarske kulture in izboljšanja infrastrukture so se projektu pri opozarjanju na posledice neprevidnosti na cestah pridružili tudi Javna agencija RS za varnost prometa, Direkcija RS za ceste, Kolesarska zveza Slovenije, Policija, Regionalni center za okolje Slovenija, Kolesarsko društvo Rog, družba BTC in številni drugi podporniki, med drugim tudi Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, posamezne občine ter medijski sponzorji. Da je kolesarska tematika, še posebej med otroki, vsekakor vredna obravnave in aktivnega pristopa, dokazujeta tako prometna statistika kot tudi stanje obstoječe kolesarske infrastrukture. Čeprav se je splošna prometna varnost v Sloveniji v zadnjih petih letih povečala, se je po podatkih, ki jih je na predstavitvi podal Matjaž Leskovar, predstavnik Sektorja prometne policije Generalne policijske uprave, v letu 2012 na slovenskih cestah zgodilo kar 1208 prometnih nesreč z udeležbo kolesarjev, kar je 63 več kot v letu poprej; v več kot polovici primerov pa so bili kolesarji tudi povzročitelji nesreč. Največ kolesarskih nesreč, kar 83 odstotkov, se je zgodilo v naseljih, pri čemer je treba upoštevati tudi dejstvo, da so pri mlajših kategorijah po številu umrlih in ranjenih najbolj izpostavljeni otroci v starostnih skupinah od 14 do 17 let ter tisti do 13 let. Skupaj je v letu 2012 v prometnih nesrečah umrlo 12 kolesarjev.

Triglav komplet

- Že dve avtomobilski zavarovanji sta Triglav komplet.
- Več zavarovanj združite v Triglav komplet, več prihranite.
- Skupni popust izkoristijo vsi člani Triglav kompleta.

Več zavarujem, več privarčujem.

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

CEL SVET V VAŠEM VOZILU

www.citroen.si

že za

15.300 €

v primeru Citroën Financiranja

CITROËN priporoča TOTAL

NOVI CITROËN C4 PICASSO
TECHNOSPACÉ

CRÉATIVE TECHNOLOGIE

Poraba goriva: kombinirana vožnja od 3,8 do 6,3 l/100 km. Emisija CO₂: od 98 do 145 g/km.

AVTOHIŠA KRANJ D.O.O., LJUBLJANSKA CESTA 22, 4000 KRANJ, TELEFON: 04 20 15 958

NOVO NA CESTI

Vsako leto nov Suzuki

Novica, ki obljublja. Novica, ki terja odgovornost do vseh ljubiteljev Suzuki vozil. In teh je pri nas veliko.

MIROSLAV CVJETIČANIN

Suzuki je pri Gorenjcih priljubljen predvsem v »džipovskem« razredu, vendar je letos na ceste zapeljal tudi povsem nov model, ki je nekakšen mešanček med avtom za drn in strn ter za široke, gladke asfaltne ceste. Novi Suzukijev lepotec, adut se imenuje SX4 C Cross. Njihov novi slogan Ustvari Uaauu! pove, da ne bodo več »železne srajce« niti se ukvarjale samo z vzdržljivostjo motorja in pločevine, temveč vsega drugega, kar sodobni vozniki nujno potrebujemo.

Suzuki SX4 Cross spada med trenutno najbolj »in« vozila, ki so našli voznike med mladimi in zreli kupci. Modeli »cross« se po-

javljajo pri skoraj vseh blagovnih znamkah in zdaj ne moremo več govoriti o novosti, kajti že na naših cestah jih redno srečujemo. Gre za tako imenovane »mešančke«, prilagodljive prav vsem cestam, ki vsebujejo prav vse vozne lastnosti. Suzuki je v tem modelu nadgradil svojo znamenito tehnologijo štirikolesnega pogona, ki ga imenujejo All Grip 4WD. Ta vozniku pomaga s štirimi prednastavljenimi programi: avtomatski 4WD namesto voznika prevzame odločanje o navoru glede na vozne razmere, program sneg in blato je namenjen vožnji v zahtevnejših razmerah, še nekoliko bolj v enaki različici s sredinsko zaporo diferenciala, ki deluje do hitrosti 60 km/h.

Na voljo sta dva motorja, bencinski 1,6-litrski štirivaljnik in sodobni 1,6-litrski turbodizel. Oba sta močna za 120 »konjev«, le da ima varčnejši samo šeststopenjski ročni menjalnik, tisti tišji pa možnost izbire med ročnim petstopenjskim menjalnikom in neskončnostopstvenjskim CVT-jem. Seveda pa pri obeh modelih obstaja gumb, s katerim regulirate svoj način vožnje. Iz izkušenj uredništva lahko opišem samo vožnjo s tem zelo zanimivim avtom. Gre za res enkratno izkušnjo. Najprej se mogoče začudite, da ni ravno velik in neroden, da gre pravzaprav za vozilo, katerega se ne bodo ustrašile niti voznice niti manj izkušeni vozniki. Ko se usedete, težko verjamete, da avto ni nare-

Novi Suzuki

SX4 C Cross

ŽE 20 LET VAŠ PRODAJALEC IN SERVISER ZA VOZILA SUZUKI

**VOZILA NA ZALOGI!
POKLIČITE ZA TESTNO VOŽNJO**

Emisija CO₂: 115-135 g/km

www.avto-lusina.si
e-pošta: prodaja@avto-lusina.si

LUŠINA AVTO

AVTO LUŠINA d.o.o.
Gosteče 8, 4220 Škofja Loka
tel.: 04 50 22 000

jen posebej za vas, torej točno po vašem naročilu. Vse je tako pri roki in vse je tako pregledno, ničesar ni preveč niti premalo niti komplicirano. Po nekaj minutah vožnje dobite občutek, da ste s tem avtom povezani že sto let. Izbirate lahko med opremo Start, Comfort, Premium in Elegance. V vseh modelih boste dobili in vozili pet varnostnih blazin in dve varnostni zavesi, stabilnost ESP ter seveda servo volan, električni pomik stekel in ročno klimatsko napravo. Kot se za Comfort spodobi, boste dobili tempomat, CD-predvajalnik, vzdolžno nastavljen volanski obroč in po višini na-

stavljava prednja sedeža. Premium ima še dodatne »bombončke«, kot so 16-palčna platišča, usnjen volan, dvoja področna samodejno klimatsko napravo in pomoč pri speljevanju na strmih klanjih. Eleganco pa si lahko nadgradite še z opremo Plus, torej z 17-palčnimi aluminijastimi platišči, panoramski razgled čez strešno okno, kseonske žaromete, LED-dnevne luči, sistem prostoročnega telefoniranja, ogrevane usnjene sedeže, parkirna tipala zadaj in spredaj. Če že sprašujete po ceni, je nujno dopisati, da osnovni model SX4 C-Cross v akciji (ki traja stalno) stane 16.000

evrov, za najdražjega pa boste odšteli deset tisočakov več.

Na koncu še letošnja prodajna novost. Suzuki s prejšnjim zastopnikom za slovenski trg ni imel ravno najboljšega partnerja, zato je prišlo do menjave, ki obljublja korenite spremembe. Madžarski Suzuki je prišel v Slovenijo in bo s slovensko podružnico in že uveljavljenimi prodajalci po skoraj vsej državi začel novo zgodbo, s katero bi spisali napredek, v katerem bi v dveh ali treh letih iz 0,4 odstotka tržnega deleža prišli do dobrega enega odstotka celotnega trga.

Avto s tisočeri lastnostmi

Enostavno in pregledno! EOM = 0%

0 EUR pologa

0% obresti

0 EUR stroškov

NOVI CARENS

Najnovjši družinski član.

Večnamenski enoprostorec prepoznavnega Kiinega dizajna s 5 ali 7 sedeži in inovativnimi prostorskimi rešitvami. Brezkompromisno varnostno zasnovano potrjuje maksimalnih 5 zvezdic za varnost, medtem ko naj sodobnejša dizelska in bencinska tehnologija zagotavlja minimalno porabo goriva in nizke stroške vzdrževanja.

že za **269 EUR**

SPORTAGE

Najbolje prodajan terenec v Sloveniji.*

Stilsko in dinamično najbolj dodelan športni terenec na trgu nudi vrhunski dizajn in prostorsko razvajanje, navdušuje z bogato serijsko opremo, nepremagljivo ceno, zavirljivo nizko porabo goriva in z inteligentnim štirikolesnim pogonom "Dynamax".

že za **249 EUR**

POPOLNOMA NOVI pro_ceed

Dinamičen, športen in temperamenten.

Novi Kia pro_ceed je ustvarjen za užitek. Športna kupejevska različica druge generacije navdušuje z vrhunskim dizajnom, visoko kakovostnimi tehnološkimi rešitvami in izjemno varčnimi dizelskimi in bencinskimi motorji.

že za **139 EUR**

RIO

Rekorder v nizki porabi goriva.

Rekordno nizka poraba – le 3,2 l/100 km, v treh karoserijskih različicah z naj sodobnejšimi bencinskimi in dizelskimi motorji, popolno varnostno opremo že v osnovni izvedenki, vrhunskim dizajnom in nizkimi vzdrževalnimi stroški.

že za **129 EUR**

Kiina vozila imajo rekordno nizko porabo, 7-letno garancijo in maksimalnih 5 zvezdic po EURO NCAP-u.

KIA – NAJVEČ AVTA ZA VAŠ DENAR!

The Power to Surprise

KMAG d.d., Leskoškova 2, Ljubljana, 01/58-43-425 www.kia.si

MEDVODE: ČREŠNIK 01/361-22-50; KRANJ: NASMEH 04/235-17-77; BLEDE: AMBROŽIČ 04/574-17-84

www.facebook.com/KIASlovenija

Kombinirane porabe goriva: 3,2 – 8,2 l/100km, emisije CO₂: 85 – 195 g/km CO₂.

*Po stat. podatkih o novoreg. vozilih v RS (ARDI) za leto 2012 in 2013. Akc. ponudba velja za nakup novega vozila KIA po ponudbi prodajalca ob sklenitvi pogodbe o finanč. leasingu preko Hijo Leasinga d.o.o., VBS Leasinga d.o.o. in Summit Leasing d.o.o. Financ. zajema: obdobje financ. do 84 mes., fiksna OM 0%, EOM 0%, stroški odobritve 0 EUR. Primer izračuna za KIA pro_ceed 1.4 CVT LX Activ s ceno 11.690 EUR (MPC 12.490 EUR - Joker popust »Staro za novo« 400 EUR - Joker »z zaloge« 400 EUR - Joker »EOM = 0% financ.«), z odplač. dobo 84 mes. ter 0% pologom, je obrok leasinga 139 EUR/mesec, fiksna OM 0%, stroški financ. 0 EUR, EOM 0%, skupaj za plačilo potrebo. 11.690 EUR, kar je enako nabavni vrednosti vozila. Cena KIA Rio 1.2 CVT LX Base s ceno 10.870 EUR (MPC 11.970 EUR - Joker »Družina« 500 EUR - Joker »Flotna prodaja« 600 EUR - Joker »EOM = 0% financ.«), z odplač. dobo 84 mes. ter 0% pologom, je obrok leasinga 129 EUR/mesec. Cena KIA Sportage 1.6 GDI LX Fun ISG s ceno 20.850 EUR (MPC 21.650 EUR - Joker »z zaloge« 800 EUR - Joker »EOM = 0% financ.«), z odplač. dobo 84 mes. ter 0% pologom, je obrok leasinga 249 EUR/mesec. Cena KIA Carens 1.6 GDI LX Family 22.550 EUR (MPC 23.750 EUR - Joker »Staro za novo« 1.000 EUR - Joker »Naročilo v tovarno« 200 EUR - Joker »EOM = 0% financ.«), z odplač. dobo 84 mes. ter 0% pologom, je obrok leasinga 269 EUR/mesec. Končne cene vsebujejo vse dane popuste in prihranke in ne vključ. kovinske/bele barve in stroška priprave vozila. Akcija EOM 0% velja od 17.10.2013 do 17.11.2013. Financ. se lahko zavrne, če stranka nima ustrezne bonitete. Vse ostale info. o porabi goriva in emis. CO₂ na voljo v priroč. o varčni porabi goriva in emis. CO₂, na prod. mestu in na www.kia.si/emission. Pogoji garanc. so na voljo v garanc. knjižici vozila, oz. pri poobl. zastopniku vozil Kia. Slike so simbolične. KMAG d.d., Leskoškova 2, 1000 Ljubljana.

ZAVAROVANO

Kasko zavarovanje kolesa, zakaj pa ne?

MIROSLAV CVJETIČANIN

Vemo: kolesarjenje je postalo priljubljena rekreacija, vemo pa tudi, da nekateri navdušenci pripravijo zajetno evrsko vsoto za nakup novega (karbonskega) jeklene konjička.

Kaj če mi ga ukradejo? Kaj če ga imam v avtomobilu ali na prtljažniku na strehi avta in doživim prometno nesrečo, v kateri je poškodovano ali uničeno kolo? Kaj če mi ga ukradejo iz domače garaže? Kaj če padem in ga poškodujem? Taka in podobna vprašanja se ve-

dno večkrat pojavljajo v kolesarskih debatah. Povprašali smo zavarovalnice in dobili dokaj podobne odgovore na vseh, razen na Zavarovalnici Maribor. Tam so nam razložili, da imajo posebno zavarovanje za kolesarje. Kolo je pri njih možno zavarovati tudi kasko, ki krije škode zaradi prometne nesreče, poškodovanje kolesa, v primeru prometne nesreče z vozilom, na ali v katerem je kolo, in poškodovanje zaradi živali. Krije škode, ki so posledica vploma in ropa, požara, viharja, strele, eksplozije ...

Pomoč na telefonski klic

Kolesarska sezona je končana, tako da si zdaj lahko v miru uredite osebno zavarovanje za naslednjo. Poznamo avtomobilске asistence, osebnih kolesarskih pa še ne. Zavarovalnica Maribor ponuja nekaj, česar pri drugih nismo zasledili. Osebnе asistence vam pomagajo v primeru okvare na cesti ali terenu. To je izredno dobrodošla asistenca, še posebej za družine na kolesih. V Gorenjskem glasu smo že pisali, kaj vse se dogaja med slabo pripravljenim družinskim kolesarjenjem. In ker nesreča tako kot okvare nikoli ne počiva, je dobro vedeti, da lahko v vsakem trenutku računate na asistenco strokovnjakov, ki vam na klic prihitijo pomagat v najkrajšem možnem času, kjerkoli v Sloveniji že kolesarite.

TRGOVINA Z NOVIMI IN RABLJENIMI AVTODELI AVTOKLEPARSTVO

se priporoča
MILAN KRNIČAR s.p

Dvorje 93, 4207 CERKLJE
GSM: 041/331 396
Tel./fax: 04/25 26 750

PHILIPS

Philips X-treme Vision

Na vrhu ponudbe Philipsovih halogenskih žarnic, in zmagovalka "UK Magazine", "Auto Express's top award" je žarnica Philips X-treme Vision. Žarnica daje 100 % več svetlobe na cesti zahvaljujoč optimizirani precizno zasnovani žarilni nitki in visoko zmogljivemu kompaktnemu gorilniku, povišani plinski zmesi za maksimalno oddajanje svetlobe in 100 % višjemu plinskemu pritisku* za maksimalen učinek in daljšo življenjsko dobo. Je enostavno najvarnejša in najzmogljivejša halogenska žarnica, ki jo je Philips kadarkoli izdelal.

★ ★ ★ ★ ★
EUROTON
KAKOVOSTNI AVTODELI
www.euroton.si

3, 4, ZDAJ!

Sklenite
A0 in A0+
in podarimo vam 3
mesece zavarovanja.*

*Akcija velja samo za osebna vozila in traja od 01. 11. do 31. 12. 2013 ter ni združljiva z ostalimi variabilnimi popusti in velja samo za letne police.

080 19 20
www.ZavarovalnicaMaribor.si

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Čakajoč na večno življenje

Krščanstvo, ki nas uči, da je smrt le stanje na poti iz zemeljskega v večno življenje, je v srednjem veku tudi na naših tleh močno spremenilo kulturo smrti in pokopa, ki je obstajala dotlej. Na nekoliko posodobljen način se te kulture držimo še dandanes.

IGOR KAVČIČ

Sredi življenja nas obdaja smrt, je zapisano v neki srednjeveški pesmi. Smrt je namreč biološko dejstvo, s katerim se ljudje srečujemo, odkar se zavedamo samih sebe. Je del življenja, zato s pokojniki ravnamo spoštljivo in jih pokopavamo na zato posvečenem mestu. V dneh pred dnevom spomina na mrtve so v Gorenjskem muzeju pripravili muzejski večer posvečen materialni kulturi krščanske smrti in pokopa v srednjem in zgodnjem novem veku. Predavateljica dr. Katarina Predovnik, izredna profesorica na Oddelku za arheologijo Filozofske fakultete v Ljubljani, se je pri proučevanju te tematike naslanjala na arheologijo, ki je svoja spoznanja o preteklosti v veliki meri osnovala prav na raziskovanju grobov, torej načina pokopa, ostankov pogrebni in spominskih obredov, predmetov, ki so pokojne spremljali v onostranstvo, in človeških posmrtnih ostankov. »Pri proučevanju grobov na najbolj neposreden način vstopamo v intimen stik s posameznikom. Zato obstajajo etične dileme, ali je izkopavanje grobov v raziskovalne namene dopustno. Pojavljajo se vprašanja, kaj storiti s posmrtnimi ostanki po opravljenih raziskavah in kakšen je način primerne predstavitve grobov v muzejskih postavitvah, na katera pa jasnih odgovorov še ni,« je uvodoma povedala Predovnikova.

Že v predkrščanskih kulturah so strogo ločevali svet mrtvih od sveta živih, saj so prostorsko ločevali pokopališča od bivališč (nekropola – mesto mrtvih). Zaradi temeljnih nauka o božji resnici krščanstvo prinese drug pogled na smrt in s tem tudi drugačen odnos do pokojnikov. »Gre za nekakšno »ukročeno smrt«, saj je božji sin, ko je vstal od mrtvih, smrt premagal. Za verujoče je smrt tako le prehod iz tuzemskega v večno življenje,« razloži Predovnikova in nadaljuje: »Tudi telesa bodo prenesena v večno življenje, zato mora biti posmrtnim ostankom zagotovljena nekakšna celovitost. Telo torej ni kremirano, ampak je pokopano v celoti.« V 12. stoletju se je oblikoval nov koncept vic. Ljudje so umirali, večnega življenja pa še ni bilo, zato se je pojavilo vprašanje, kaj se iz generacije v generacijo dogaja z mrtvimi v vmesnem času med smrtjo in večnim življenjem. Tako se pojavijo vice kot neka čakalnica, v kateri duše ne le čakajo na ponovno združenje s telesi, ampak je to tudi prostor očiščenja. Med čakanjem se duše očiščujejo vseh grehov, ki so jih storili v zemeljskem življenju. »Pomoč dušam k čim prejšnjem očiščenju in odhodu v večno življenje je molitev. Zato je postalo priljubljeno svojce pokopavati v samostanih pri redovnikih,« nadaljuje dr. Katarina Predovnik, ki je spregovorila tudi o obredju, ki v krščanstvu pritiče ob umiranju. Primerno je, da se umrli

Dr. Katarina Predovnik je predavala o krščanski smrti in pokopu v srednjem in zgodnjem novem veku. / Foto: Arhiv Gorenjski muzej

pred smrtjo spove in poslovi od svojcev. »Dobra smrt« je v krogu družine s potrebno predhodno pripravo z vsemi rituali, ki jih zahteva prehod. Pri tem je nujno primereno ravnanje s pokojnim, ko gre za oblačila, mrtvaški prt

Med smrtjo in pokopom naj bi minilo vsaj tri dni, da ne bi koga pokopali živega. V tem času potekajo spremljajoči obredi. »Drugače od antičnega sveta sta občestvi živih in mrtvih v krščanstvu celoviti. Pokopališča so se začela urejati znotraj naselij, običajno ob cerkvah. Pokopališče je prostorsko organizirano, pokojnik leži na hrbtu v smeri z zahoda, kjer ima glavo, proti vzhodu. Sklenjene roke v naročju so pri umrlem recimo postale pogoste šele v novem veku

po 16. stoletju. Pokopavanje ob cerkvah se je pojavilo v zgodnjem srednjem veku,« o prostoru, namenjenemu mrtvim, pove predavateljica. Pri tem so župne cerkve imele izključno pravico do pokopavanja (cemetery ecclesiae). Kasneje se je razširila tudi navada pokopavanja znotraj cerkva (intra ecclesiae), posebej pri bogatejših umrlih v mestih.

Prostor ob cerkvi je posvečen in fizično od okolice zamejen na primer z zidom, kar označuje mejo med svetim in profanim. »Na pokopališčih v srednjem veku je vladala nekakšna hierarhična topografija. Pomembna je bila bližina oltarja, prek katerega vodi pot v večno življenje. Odrešenik vas bo teže spregledal, če ste bližje oltarju. Pojavljati se

V srednjem veku je bilo tudi zunaj cerkve pomembno biti pokopan čim bližje oltarju. / Foto: Matic Zorman

začnejo tudi stranski oltarji. Tudi mesta pod napušči, kjer je s cerkvene streha kapljala voda na grobove, so bila med bolj zelenimi mesti.« Nekrščeni, prestopniki, morilci, samomorilci so v stanju smrtnega greha in niso smeli biti pokopani znotraj posvečenega prostora. Prostor zanje je bil običajno za zunanjim delom zidu, na neposvečeni zemlji. Kasneje se je zaradi bivalnih potreb prostor okrog cerkev začel ožiti, zato so občasno pokopališča spraznili, prekopalni in označili na novo. Vsako pokopališče je imelo križ, večno luč in kostnico. V novem veku se je ceremonial v zvezi s smrtjo razvijal naprej, ko se je pokojnikovo truplo začelo postavljati na ogled.

»Obredje, povezano z obhajanjem spomina na mrtve, je

povezano z urejanjem grobov in postavljanjem nagrobnih znamenj. Ta so se skozi čas zelo spreminjala, v srednjem veku so bili zelo preprosti leseni križi ali pa kamen, ki je označeval mesto glave pokojnika, ob koncu srednjega veka pa se je razvila praksa, da so nagrobna znamenja vzdavali v stene,« dr. Predovnikova predavanje približuje današnjemu času. Način označevanja grobov nam danes ponuja novo izkušnjo. Navkljub naukom, da smo pred smrtjo vsi enaki, pa smrt kot kulturno družbeno dejstvo pomeni, da se socialne in kulturne razlike iz življenja nadaljujejo tudi v smrti. Smrt ni bila nikoli enaka in enotna za vse. Še vedno je tako, kar je posebej v teh dneh vidno tudi na pokopališčih.

Pogovor

Marta Satler iz Škofje Loke je že sedem let prostovoljka na onkološkem inštitutu. **Stran 16**

Zgodbe

Bernarda Štrajhar iz Tuhinjske doline svoje življenjske zgodbe ne privošči nikomur. **Stran 17**

Zanimivosti

Ivan Križnar je napisal knjigo o domači vasi – o Delnicah v Poljanski dolini. **Stran 17**

Od petka do petka

Minister za kmetijstvo in okolje Dejan Židan je napovedal sprostitve trga dimnikarskih storitev. / Foto: T. K.

Med letošnjim rednim remontom v krški nuklearni so odkrili tri poškodovane gorivne palice. / Foto: NEK

V Sloveniji ure na poletni čas premikamo že trideset let.

Dimnikarji v prihodnje na prostem trgu

Po napovedih ministra za kmetijstvo in okolje Dejana Židana bo vsak občan lahko sam izbral svojega dimnikarja. V krški nuklearni med remontom ugotovili in odpravili vzroke za poškodbe gorivnih palic.

SIMON ŠUBIC

Dimnikarji kmalu prosta izbira občanov

Minister za kmetijstvo in okolje Dejan Židan je napovedal, da se bo po spremembi dimnikarske zakonodaje vsak občan lahko spet sam odločil, kdo bo pri njem opravljal dimnikarske storitve. Po ministrovih besedah je bilo tudi že doseženo politično soglasje o tej spremembi prehoda na tržni sistem, podpirala naj bi jo tudi opozicija. Novelo zakona o varstvu okolja že obravnavajo v državnem zboru (po nujnem postopku), treba pa je še poiskati ustrezno dopolnilo za določitev prehodnega obdobja prehoda dimnikarstva na sistem prostega trga. Minister je ob tem pojasnil, da za popolno vzpostavitev registra kurilnih naprav potrebujejo še nekaj mesecev, šele potem pa bodo lahko sprostiti trg dimnikarskih storitev. Predlagane spremembe zakona o varstvu okolja sicer prinaša tudi izboljšave pri inšpekcijskem nadzoru in ureja registracijo organizacije, ki deluje v javnem interesu s področja varovanja okolja. Pri slednji ne bo več zahteve, da mora organizacija delovati na območju celotne države, ampak lahko deluje tudi regijsko ali lokalno. Dobo delovanja bodo s treh let podaljšali na pet let. Novela zakona je potrebna tudi zaradi

prenosa direktiv EU in prilagoditve zahtevam Evropske komisije, z njeno uvedbo pa bodo tako še pravočasno ustavili šest postopkov, ki jih proti Sloveniji vodi komisija, je razložil minister, ki meni, da s sprejetjem zakona »rešujemo državi kožo«. Po novem se bo za manj zahtevne in enostavne objekte štel, da nimajo pomembnejšega vpliva na okolje, zato zanje ne bo potrebno okoljevarstveno soglasje ministrstva.

Poškodovane gorivne palice

Potem ko so 1. oktobra Nuklearno elektrarno Krško ustavili zaradi rednega letnega remonta, so v kasnejšem pregledu odkrili, da so tri gorivne palice bolj poškodovane, kot so pričakovali, ena se je celo odlomila. Za problem s poškodovanimi gorivnimi palicami so zaradi povečane stopnje radioaktivnosti v primarni vodi sicer vedeli že dobro leto, ker pa so bile te koncentracije daleč pod dopustnimi mejami za varno obratovanje, so lahko počakali do rednega remonta. Razloge za nastanek poškodb na treh gorivnih palicah so nato s pomočjo domačih in tujih strokovnjakov po zagotovilih vodstva elektrarne tudi odkrili. Po besedah predsednika uprave NEK Staneta Rožmana je opravljena analiza pokazala, da so močnejše vibracije, ki jih gorivne cevi treh gorivnih elementov

ob zunanjem obodu reaktor-ske sredice niso dobro prestale, povzročili prečni tokovi hladilnega medija čez reže na stikih obodnih plošč reaktorja. Ti so se pojavili bodisi zaradi rahlega povečanja reže med dolgoletnim obratovanjem bodisi zaradi hidravličnih sprememb v reaktorju kot posledice sprememb na strukturah reaktorja oziroma na komponentah primarnega hladilnega kroga. Do preloma ene izmed palic pa je prišlo kasneje v bazenu z izrabljenim gorivom. Rožman ob tem pomirja, da razlogov za zaskrbljenost glede varnosti krške nuklearke ni in da odkrite poškodbe niso nič izjemnega in unikatnega. Kot zagotavlja, so tudi uvedli dodatne ukrepe za varno in stabilno delovanje nuklearke v prihodnjem gorivnem ciklu. Redni remont nuklearke so sicer morali zaradi omenjenih napak podaljšati, težavo so začasno že odpravili, dokončno pa jo bodo pri naslednjem remontu leta 2015, je napovedal predsednik uprave krške nuklearke. Bazen s shranjenim jedrskim gorivom je sicer s posebnim podvodnim robotom že pregledala francoska ekipa in odpravila oz. posesala vse posledice preloma ene izmed gorivnih palic, vse odkrite okruške pa so skupaj z njenimi ostanki shranili v posebno posodo, ki jo prav tako hranijo v tem bazenu. V nuklearni še zagotavljajo, da

posledic za zaposlene ali okolje pri tem ni bilo, prav tako ni bilo nedovoljenih izpustov.

Raje prihranek energije kot zdravje

V nedeljo zjutraj smo spet prešli na zimski čas, zato je bilo treba ure premakniti za eno uro nazaj. Premikanje ure na poletni čas so že leta 1916 prvi vpeljali v Nemčiji in Avstriji, kasneje tudi drugod, po drugi svetovni vojni pa se je poletni čas večinoma ukinil. Zaradi energetske krize so ga v šestdesetih in sedemdesetih letih spet vpeljali, v Sloveniji leta 1983 zaradi naftne krize. Danes imajo poletni čas uveden v skoraj vseh evropskih in severnoameriških državah, skupaj v približno sedemdesetih državah po svetu, kjer pa uro premikajo ob različnih dnevih. V Sloveniji smo se leta 2006 odločili (na podlagi evropske direktive), da jo vsako zadnjo nedeljo v oktobru premaknemo uro nazaj in zadnjo nedeljo v marcu za uro naprej. Ker v Sloveniji urine kazalce premikamo že polnih trideset let, se večina niti ne vpraša več, čemu je to namenjeno. Zagovorniki take ureditve izpostavljajo predvsem prihranek energije, nasprotniki pa menijo, da premikanje ure negativno vpliva na biološko uro ljudi in poslabšuje njihovo razpoloženje in zdravje. Ker je dandanes denar sveta vladar, je prihranek pri energiji seveda pretehtal – tako v Evropski uniji kot v Sloveniji.

Slovenija

STANE BOŠTJANČIČ, SD

moj pogled

Kako veličastno zveni ta beseda. Opevali so jo razni pesniki, le Ivan Cankar je imel nekoliko kritičen odnos do nje. Je že vedel, zakaj. Slovenija dežela bistrih potočkov, potokov in rek. Lepih gora, lepih planin, kjer se pasejo lepe krave pod vodstvom lepih majeric in možitih pastirjev (kako priročno za reklamo znamke Milka). Dežela, kjer dopoldne smučaš na Krvavcu, popoldan pa se že kopaš v morju, ki ga je v globino več kot pa v širino in dolžino. To je tudi dežela lepih deklet (kar je sicer glede na mojo starost nepomembno), saj je že Prešeren pisal, da so lepe

Ljubljanke od nekdaj slovele. Seveda ni mislil samo na Ljubljančanke, saj je bil človek širokega srca in je imel v mislih celotno žensko populacijo na Slovenskem, le napisati tega ni mogel, saj bi bila že tako dolga pesem še daljša. Pa še prav je imel. Ko gledam današnja mlada dekleta, torej ženski spol do petdeset let, se mi zdi, da živim v večni pomladi, manjkajo le zvončki, trobentice in vijolice, ki pa se jih da nadomestiti z drugimi rožami, tako da je pomlad popolna.

A kaj ko so me iz tega sanjskega sveta v resničnost pahnila razmere, recimo, resničnosti šov, ki ga

ne režirajo televiziji. Kje je sedaj zgoraj opisana Slovenija?! Pokrajinsko je ostala, vsebinsko pa je postala greznica, ki jo polnijo politiki od občinske do državne ravni. Poslanci ne morejo narediti reda ali pa nočejo tam, kjer se o milijonih evrov pogovarjajo kot jaz o krompirju. Seveda ne na svoj račun, ampak naš. Bančna brezna, ki niso posledica potresov, temveč zavestnih odločitev, polnimo mi. Zoper odgovorne v njih ni nobenih kazenskih postopkov. Beremo le o njihovih dohodkih in privilegijih, ki jih uživajo. Aferre, kraja, goljufije, zlasti gospodarski kriminal, so teme,

ki prevladujejo. Po čigavi za slugi? Zato je še najmanj krivo pravosodje, saj se mora ravnati po predpisih, ki jih sprejemajo drugi. Parlament, kjer sedijo ljudje, ki zagovarjajo v prvi vrsti svoje lastne interese, in skupine ljudi, ki mešetarijo z našim denarjem in s tem tudi z življenjem, s cilji vzeti čim več zase. Temu se reče kapitalizem. Nisem za tak kapitalizem, ki tisočim delavcem v Vegradu, SCT, SGT Primorju itd. niso plačali njihovega dela, ki so ga pošteno opravili zastonj.

Ali je to še Slovenija iz prvega dela tega članka, če se udeležuje vojn povsod tam,

kamor nas pošlje Amerika. To, da se priklanjamo Ameriki, je že prav nagravžno. Ta prisluškuje celemu svetu, za svoje interese pa ji ni težko ubiti tisočev in milijonov ljudi v Južni Ameriki, Aziji, Afriki, skratka po celem svetu. In kaj stori Slovenija oz. njeni predstavniki? V imenu kapitalizma se obnašajo v stilu »ljubim ruku«. Poklekli smo kot kura pred petelinom. Današnji tipi Lovše, Erjavec, Janša itd. sicer niso petelini, jim pa ustreza položaj kure, zlasti v tujini.

Sicer pa imam rad svojo domovino, saj druge sploh nimam.

Bojevanje na daljavo

Kje so že časi, ko so se vojaki bojevali z orožjem v roki in »mož na moža«. V visokotehnološkem bojevanju 21. stoletja postajajo najbolj učinkoviti tisti, ki se bojujejo na daljavo, sedijo za računalniškim zaslonom in streljajo

MIHA NAGLIČ

Izpoved visokotehnološkega bojevnika

»Dim se je razkadil in okoli kraterja so bili raztreseni ostanki dveh moških. In tam je bil tretji, ki mu je desno nogo odtrgalo nad kolonom. Obrča se naokoli, iz njegove noge šprica kri in pada na tla. Kri je topla, a ko pade na tla, se zelo hitro ohladi, luža krvi se hitro shladi. Dolgo je umiral in jaz sem ga samo opazoval. Opazoval sem, da je postal enake barve kot zemlja, na kateri je ležal.« To je odlomek iz izpovedi vojaka, ki se je bojeval na veliko daljavo. Sedel je v močno klimatiziranem črnem zabojniku sredi puščave v Nevadi, za zasloni, z igralno palico v roki in laserjem, ki je usmerjal izstrelke v sovražne cilje. Orožje, ki ga je upravljal, je brezpilotno letalo MQ-1 Predator (po naše Plenilec). Izpovedal se je 27-letni Brandon Bryant, nekdanji pripadnik letalstva ZDA. Njegovo izpoved je prvi objavil nemški Der Spiegel, sledil je intervju za televizijo NBC, zdaj se bere njegov portret v reviji GQ. Seštev njegovih žrtev znaša 1626 oseb. Ko tega ubijanja na daljavo ni več zdržal, je zapustil vojsko, zdaj pa se bori z depresijo,

nočnimi morami in drugimi posledicami posttravmatskega stresa. – Kot operater »trota« ni samo vodil letal, meril in streljal. Dostikrat je le opazoval, kaj se dogaja tam spodaj in tako je, na primer, videl, kako je neki uporniški poveljnik v Iraku pripeljal na tržnico, iz prtljajnika potegnil deklici in ju na sredi ceste ustrelil. Ljudje pa so samo gledali in niso reagirali. Leta 2007 je videl, kako so napadli hišo v Afganistanu, kjer naj bi spali talibani. Nekaj sekund pred zadetkom se je pojavila majhna senca pred hišo, ki je spominjala na otroka. S pilotom sta vprašala nadzornika misije, kaj je tista senca, vprašani pa je odvrnil, da je pregled posnetka pokazal, da je pes. Bryant si je nato še večkrat zavrtel posnetek in ugotovil, da ni bil pes. Bil je – otrok. – Vojaška brezpilotna letala so eno najsodobnejših orožij. To so letala brez posadke, uporabljajo se za izvidništvo in nadzor, prepoznavanje ciljev, zbiranje podatkov, elektronsko vojskovanje, tudi kot tarče za treniranje vojaških pilotov in protizračne obrambe. Letijo po vnaprej programirani poti, za popravke naloge in nadzor skrbijo operaterji v nadzornem centru, ki so z letalom povezani prek zmogljivih podatkovnih zvez. Eden

takih je bil Brandon Bryant. (Vir: MMC RTV SLO)

Najbolj inovativne in razvojne družbe

Najbolj inovativne družbe na svetu naj bi bile tele: Apple, Google, Samsung, Amazon, 3M, General Electric, Microsoft, IBM, Tesla Motors, Facebook. Tako ugotavlja študija Global Innovation 1000, ki proučuje raziskave in razvoj (R&D, research and development) v tisoč največjih svetovnih podjetjih, uvrščeni na borzo, objavilo pa jo je ameriško podjetje Booz&Co. Pogled na gornjo lestvico »top ten« pokaže, da je med njimi samo ena firma, ki ni iz ZDA, južnokorejski Samsung. V večini med njimi so družbe, ki se ukvarjajo z računalništvom in zabavno elektroniko, le tri so industrijske (3M, General Electric in Tesla Motors, ki razvija, proizvaja in trži avtomobile na električni pogon. V isti študiji je tudi lestvica dvajsetih družb, ki dajo največ denarja za raziskave in razvoj. Te so: Volkswagen, Samsung, Roche, Intel, Microsoft, Toyota, Novartis, Merck, Pfizer, Johnson & Johnson, GM, Google, Honda, Daimler, Sanofi-Aventis, IBM, GlaxoSmithKline, Nokia, Panasonic, Sony. Med temi je, kot kažejo imena,

tudi veliko farmacevtskih velikanih. Skupno so ta podjetja med julijem 2012 in junijem 2013 za raziskave in razvoj namenila 638 milijard ameriških dolarjev (466 milijard evrov). – Najbolj inovativna in razvojna podjetja na svetu so torej na področjih računalništva, elektronike, farmacije in avtomobilske industrije.

Najplivnejša ženska v svetu umetnosti

To naj bi bila šejka Al Majaša bint Hamad bin Kalifa Al Tani, sestra katarskega emirja, 30-letna mati treh otrok, prva dama katarskega odbora za muzeje, njen letni proračun znaša več kot milijardo evrov. S serijo odmevnih nakupov umetnin in financiranjem več razstav se je uvrstila na vrh seznama Power 100, nabora najplivnejših ljudi v svetu umetnosti, ki ga vsako leto sestavi uredništvo revije ArtReview. Pred nedavnim je dosegla nov rekord: odštela je dobrih 185 milijonov evrov za Cezannovo platno Kvartopirci, ta slika je najdražja umetnina, kar jih je kdaj zamenjalo lastnika na dražbi. Umetniki, ki jih ta katarska dama najbolj ceni, naj bi bili Mark Rothko, Richard Serra, Roy Lichtenstein, Francis Bacon, Andy Warhol in Jeff Koons.

Brepilotno vojaško letalo MQ-1 Predator, »plenilec« visoke učinkovitosti / Foto: Wikipedija

Najbolj inovativne so družbe, ki veliko vlagajo v raziskave in razvoj. / Foto: Wikipedija

Paul Cézanne, Kvartopirci, 1892. Zanju je katarska šejka odštela 185 milijonov evrov. / Foto: Wikipedija

Slovenci v zamejstvu (375)

Zamejski šport, del slovenskega športa

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Ugledna družba se je pretekli petek zbrala v Drumlovi gostilni Pri stari pošti/Alte Post v Ziljski Bistrici/Feistritz an der Gail. Slovenska športna zveza iz Celovca, krovna organizacija slovenskih in dvojezičnih športnih društev na Koroškem, je podelila odlikovanja za zasluge pri razvoju slovenskega športa na Koroškem. Predstavnikom športne zveze in prejemnikom priznanja sta se pridružili še slovenska generalna konzulka v Celovcu Dragica Urtelj in ministrica slovenske vlade za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel, ki je pred tem obiskala vodstva slovenskih in dvojezičnih športnih društev ter njihove objekte.

Predsednik Slovenske športne zveze v Celovcu Marjan Velik, rojen v Selah, sicer pa urednik slovenskega sporeda avstrijske radiotelevizije ORF, je v nagovoru naštel

Prejemniki odlikovanj z ministrico Tino Komel in generalno konzulko v Celovcu Dragico Urtelj

zasluge prejemnikov odlikovanj za obstoj in razvoj slovenskega športa na Koroškem, ki v koroških razmerah ni zgolj šport, ampak tudi dejavnik ohranjanja jezika in narodne zavesti. Odlikovanja so prejeli telovadec in olimpijski prvak Miro Cerar, načrtovalec smučarskih skakalnic in letalnic Janez Gorišek, ki je »narisal« tudi skakalnice v bližnjem

Zahomcu, in Marjan Jemec, ki je kot član nekdanje Zveze telesno-kulturnih organizacij Slovenije in kasnejšega Olimpijskega komiteja odgovorne prepričeval, da smo Slovenci enoten narod, kjer koli živimo, in da je zamejski šport enakopraven del slovenskega športa. Odlikovanci so tudi Jože Hirnök, predsednik Zveze Slovencev na

Madžarskem, Hanzi Inzko, organizator športa v Šentjanžu v Rožu, Janez Kocjančič, predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije, Silvo Kovač iz Idrije, ki kot šahist pomaga slovenskim šahovskim klubom na Koroškem, Jure Kufersin, predsednik Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, Tomi Partl, športni zanesenjak v Rožu, ki tudi zaradi znanja slovenščine deluje v najvišjih pravnih organih Evropske nogometne zveze UEFA, Nande Prištovnik, ustanovni član športnega društva v Selah, Sonja

Poljšak, predsednica komisije za zamejski šport pri Olimpijskem komiteju Slovenije, Marko Račič, nekdanji atlet in sodelavec zamejskih športnikov, profesor in publicist Rajko Šugman, Lubo Urbajs, dolgoletni predsednik Slovenskega planinskega društva Celovec, Zahomčana Franc Wiegeler starejši in Martin Wiegeler ter Matevž Wieser, ki je kot vzgojitelj v Celovcu pomagal športnikom in gradil SAK, Slovenski atletski klub, enega od najboljših nogometnih moštev na Koroškem.

Prihodnji teden bosta na Koroškem dva pomembna dogodka. V sredo, 6. novembra, ob 19. uri bodo v Mohorjevem domu v Celovcu podelili pisatelju Petru Handkeju letošnjo Einspielerjevo nagrado, v četrtek, 7. novembra, ob 18. uri pa bodo v Škocjanu/St. Kanzian proslavili 25-letnico delovanja Slovenske gospodarske zveze.

Pogovor

Živi za danes, načrtuj le za jutri

Marta Satler

Marta Satler iz Škofje Loke s svojo vedrino in življenjskim optimizmom kot prostovoljka že sedem let deli svojo pozitivno energijo s pacienti na ljubljanskem onkološkem inštitutu. A to ni njena edina prostovoljska vloga.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kako se je začelo vaše prostovoljstvo?

»Ko sem se pred štirinajstimi leti upokojila, sem se najprej lotila urejanja strokovne revije Meso in mesnine, tudi tako rekoč na prostovoljni bazi. Ko sem leta 2003 zbolela za rakom, je to delo, ki sem ga že dodobra vpeljala, prevzel kolega, vendar se pozneje revija ni obdržala pri življenju. Sama sem po pol leta kemoterapije prišla do spoznanja, da mora človek gledati predvsem nase in delati le tisto, kar ga veseli. V neki reviji sem zasledila članek o Kranjčanu Mihi Logarju, ki je v Ugandi ustanovil društvo in potrebuje prostovoljce. Ponudila sem se, češ ali potrebujete tudi kako babico v smislu »znam šivati, znam plesti, znam hišico pomesti«. Zmenila sva se in tako sem šla prvič v Ugando, kjer sem skupaj s še dvema Slovenkama in Avstrijcem začela pomagati pri izobraževanju tamkajšnjih otrok. Takrat smo tam pomagali eni šoli in smo se razmeroma svobodno odločali o tem, kaj bi počeli. Pozneje smo se začeli izobraževati, kaj pravzaprav pomeni pomagati v podсахarski Afriki.«

Kaj vse ste delali kot prostovoljka v podсахarski Afriki? Kakšna je bila vaša vloga?

»Tudi v Sloveniji smo potem ustanovili (organizacijo) Društvo Edirisa Slovenije, ki ga vodim in zbiramo denar, s katerim potem na različne načine pomagamo v Ugandi. Leta 2009 smo s kolegicami izvedele, da Slovenija in Evropa denarno pomagata pri programih v Afriki. Prijavili smo se na razpis, da bi dobili kaj denarja. Že prej sem v prepričanju, da so mi ti otroci rešili življenje, napisala knjigo, vendar je v samozaložbi nisem mogla izdati in mi je ležala v predalu. Kologice so mi predlagale, naj se na razpis prijavimo s to knjigo. Res smo se, in to je bil začetek našega ukvarjanja z bralno kulturo med ugandskimi otroci. Knjiga Hišica z dvema oknom (izšla) v treh jezikih: slovenščini, angleščini in jeziku ručiga, njihovem »lokalnem« jeziku, ki ga govori dva, razume pa deset milijonov ljudi. To je bila prva knjiga za otroke v jeziku ručiga. V Ugandi nekaj šteje le angleščina in učitelji, s katerimi smo delali kot prostovoljci, sploh niso vedeli,

Marta Satler / Foto: Primož Pičulin

da poleg angleščine na svetu obstaja še kak drug jezik. Ko sem jim povedala, da je tudi nas, Slovencev, dva milijona, da imamo tudi mi svoj jezik in celo svojo univerzo, so kar z ušesi zastrigli. Skratka, moja knjižica, ki govori deloma o življenju v Sloveniji in deloma pri njih ter primerja oba življenjska sloga, smo brali v drugem in tretjem razredu v tamkajšnjih šolah in v vrtcih. Poleg otrok smo izobraževali tudi starše in učitelje. V sodelovanju z organizacijo Edirisa United Kingdom, ki se v Ugandi ukvarja s popraviljem šolskih stavb, gradnjo vrtcev in kontejnerjev za vodo, smo sodelovali tudi pri opremljanju vrtcev in šol, kupovali didaktične predmete in drugo. Na začetku šole, ki so imele v razredih po sto otrok in enega samega učitelja, niso imele niti miz, v vrtcu so otroci sedeli kar na tleh. Danes se je že marsikaj izboljšalo, verjamem, da tudi po zaslugi prostovoljcev, ki jih je v Ugando privabil Miha.«

Še vedno odhajate v Afriko?

»Še vedno. Lani smo popravili bazen v jezeru, kjer se otroci lahko varno učijo plavanja. Zbiramo donatorska sredstva, skrbimo, da slovenski darovalci štipendirajo tamkajšnje srednješolce, kajti nadaljnje šolanje je izredno drago in si ga večina družin ne more privoščiti. Lani smo najbolj pridne bralce z dveh šol za nagrado popeljali v petsto kilometrov oddaljeno glavno mesto na ogled muzeja, živalskega vrta in letališča. Nihče še ni videl afriških živali, kot je slon, prvič so videli tudi

letala. Zadnji dve leti sem se skupaj z mladim domačinom, asistentom na dveh univerzah, ukvarjala z zanimivim projektom, ki pa doslej žal še ni uspel. Obljubljeno mu je bilo, da bo dobil v dar zemljo, na kateri naj bi zgradili izobraževalni center, kjer bi se mladi brez poklica učili vrtnarstva, gradbenih, rokodelskih in drugih del. Nabrala sem dovolj denarja, da so lahko kupili stroj za izdelovanje opeke iz zemlje z dodatkom cementa. Začeli so delati, potem pa si je nesojeni darovalec zemlje premislil. Žal mi je, da to ni uspelo, a imam upanje, da nekoč v prihodnje bo in da se bodo imeli mladi možnost usposobiti za takšna dela.«

Prostovoljka pa niste le na tujem, ampak tudi doma, v Škofji Loki. Kaj ste počeli v domačem mestu?

»Že prvo leto njenega obstoja sem se vključila v delo univerze za tretje življenjsko obdobje, najprej s krožkom, na katerem sem govorila o tem, kako načrtovati in se odpraviti na potovanja. Ljudje želijo potovati, a menijo, da za to nimajo dovolj denarja, pot na tuje sem jim zdi tudi nevarna. Sama sem bila že po vsem svetu, na krožku pa sem ljudi skušala prepričati, da če imajo dovolj močno željo, lahko z malce odrekovanja v treh letih privarčujemo dovolj za potovanje kamor koli. Ne sicer luksuzno, a tudi zelo skromno se da videti veliko sveta. Naši ljudje imajo tudi občutek, da je potovati nevarno, zlasti v Afriko, in čudno se njim zdi, da si upam tja, in to celo sama.

Toda ko vidiš tretji svet in spoznaš tamkajšnje ljudi, ugotoviš, da so tam veliko bolj dostopni in prijazni kot v Evropi in da je Evropa pravzaprav lahko bolj nevarna kot Afrika. Na univerzi za tretje življenjsko obdobje sem se krajši čas ukvarjala tudi z izleti in z organiziranim obiskom gledaliških in opernih predstav.«

Prek univerze za tretje življenjsko obdobje ste se znašli tudi na onkološkem inštitutu, kajne?

»S kolegico sva v Ljubljani obiskali festival za tretje življenjsko obdobje in tam sem naletela na predstavitev programa prostovoljstva na onkološkem inštitutu. Ravno je bila narejena velika steklena palača, ljudje se niso znašli v njenih številnih labirintih, potrebovali so spremljevalce

Rekla sem kolegici, da se bom prijavila. »Misliš?« je rekla. »To je vendar onkološki inštitut!« In kaj potem, sem rekla. In začela. Sedaj sem tam že sedmo leto. To je res nekaj za dušo!«

Kaj ni delo s hudo bolnimi ljudmi izredno težko? Vam to ne vzame življenjskega optimizma?

»Težko je, a ti ljudje so nam za najmanjše stvari izredno hvaležni. In to res poboža človekovo dušo, ko vidiš, da na stara leta vendarle nisi povsem odveč. Ko nekemu, ki je zaradi bolezni čisto sesut, pomagaš, da se nasmehne, je to tudi zate veliko vredno. Poleg prostovoljstva na onkološkem inštitutu sem vključena tudi v združenje bolnikov z rakom črevesja in danke Europacolon

in sem doslej kot predstavnica pacientov dvakrat sodelovala na kongresu v Barceloni. Predlagali so me tudi v mednarodno skupino, ki bo za evropski parlament pripravljala smernice za pomenenje dela s pacienti. Po Sloveniji pa organiziramo predavanja, kjer zdravniki seznanijo ljudi z zdravljenjem bolezni in s pomenom preventivnega presejalnega programa Svit, ki je namenjen zgodnejšemu odkrivanju raka na debelem črevesu in danki in s tem večji ozdravljivosti.«

Kako na vaše prostovoljno delo na onkološkem inštitutu vpliva dejstvo, da ste bili tudi sami bolnica?

»To sem vrgla čez ramo. Ko sem prišla v Afriko, sem pozabila, da sem bila kdaj bolna. To je edina možnost, da ozdraviš: da preživiš današnji dan in na jutrišnjega gledaš z optimizmom. Ne delam prav dolgoročnih načrtov. Držim se načela: živi za danes in načrtuj zgolj za jutrišnji dan, pa ti bo lepo. O tem se veliko pogovarjamo po bolniških sobah. Tam pogosto najdemo zagrenjenost, jezo, obup, zapiranje v samoto. S pogovorom skušamo pregnati temne misli. Prostovoljci navadno že od jutra spremljamo bolnike na preglede in terapije, pozneje pa se z njimi družimo na oddelkih, jim prinašamo kaj iz trgovine, oskrbujemo s časopisi in revijami, se pogovarjamo. Prostovoljci imamo različne pristope. Zame pravijo, da sem »za vzdušje«. Kadar so v kakšni sobi videti še posebej potrti in zamorjeni, mi kolegice rečejo: Marta, tu pa se zdi, da bi potrebovali tebe.«

Vse omenjeno je le delček vaše prostovoljske dejavnosti. Kaj še počnete?

»Bila sem tudi v skupini kulturnih mediatorjev v Loškem muzeju. Po šolah in vrtcih hodim otrokom pripovedovat, kako živijo njihovi vrstniki v Afriki in skušam razbliniti predsodke, da je tam sama revščina. Seveda je veliko revščine, a sama se pri svojem delu srečujem zlasti s srečnimi in veselimi otroki. Rada se tudi sama izobražujem, tako sem bila letos na delavnici na Cipru. Lani sem na Pašmanu prisluhnila predavanju o piramidah sveta in se letos pridružila prostovoljcem, ki raziskujejo obstoj piramid v Visokem v Bosni.«

»Ko sem prišla v Afriko, sem pozabila, da sem bila kdaj bolna. To je edina možnost, da ozdraviš: da preživiš današnji dan in na jutrišnjega gledaš z optimizmom. Ne delam prav dolgoročnih načrtov. Držim se načela: živi za danes in načrtuj zgolj za jutrišnji dan, pa ti bo lepo. O tem se veliko pogovarjamo po bolniških sobah.«

Zgodbe

Na novo začela s humorjem

Bernarda Štrajhar iz Hruševke v Tuhinjski dolini je povsod, kjer se pojavi, zaslužna za smeh, dobro voljo in obilo energije. Nič posebnega, če ne bi imela pri svojih 54 letih za seboj življenjske zgodbe, ki je ne privošči nikomur.

JASNA PALADIN

Bernarda Štrajhar se je z domače kmetije v vasi Markovo z začetka Tuhinjske doline, na kateri je zrastle štirinajst otrok, odselila ob poroki s Francem, ki je prevzel domačo kmetijo v Hruševki. V idilični vasi s šestimi domačijami sta skrbeli za sedem hektarov veliko posest, ob tem sta hodila še v službo (mož je delal v Menini, ona pa v trgovskem podjetju) in skrbeli za svoje tri hčerke.

Sredi decembra 2001 se jim je življenje obrnilo na glavo. Kratek stik s pogubno iskro v domači kurilnici je zanetil velik požar. »Bilo je zvečer in bila sem še v službi, ko me je poklicala najmlajša hči, da doma gori. Ko sem prihitela domov, sem ravno še pravi čas odvezala tri krave iz hleva, a požar se je razširil na skladovalnico drv poleg hleva, ki je zagorela kot bakla, zajel pa je tudi razredčila in barve v kleti, kar je povzročilo pravo eksplozijo, ki

Bernarda Štrajhar skrbi za kmetijo, na kateri živijo štiri generacije, vse slabo v življenju pa zdravi s humorjem in dobro energijo, ki jo rada razdaja med vse ljudi.

je uničila prav vse, kar smo imeli. Stanovanjska hiša in gospodarsko poslopje sta bila popolnoma uničena. Tega človek nikoli ne pozabi, »se še danes v joku spominja tragedije, ki jim je v hipu vzela dom. Sosedje so jih za

devet mesecev vzeli pod svojo streho, ob pomoči številnih dobrih ljudi pa so kmalu začeli graditi novo hišo in hlev. A s tem nesreč v družini še ni bilo konec. Sredi gradnje hiše je moža Franca zadela kap in Bernarda je

pri svojih triinštiridesetih letih ostala sama s tremi otroki, dve hčeri sta bili takrat še mladoletni, najmlajša stara le sedem let. »Dolgo sem se spraševala, zakaj se je to vse moralo zgoditi prav nam, a človek se sčasoma sprijazni,

da mu je nekaj preprosto namenjeno in ni druge izbire. Treba se je spopasti. Življenje mora iti naprej. Mnogi so mi pomagali, prebrala sem tudi nekaj knjig. Tri leta je bilo res hudo, potem pa sem pod vse skupaj preprosto potegnila črto. Tolažila sem se s tem, da noč ni nikoli tako dolga, da ne bi bilo dneva, dan pa tudi nikoli tako dolg, da ne bi bilo noči, in da za slabim vremenom vedno posije sonce. Življenje dejansko je tako. Sama sebi sem rekla, ali me bo vse skupaj pahnilo v bolezen ali pa bom začela znova. Tudi zaradi otrok sem vztrajala. In tako sem začela znova – s humorjem,« nam razloži Bernarda Štrajhar, ki se je kmalu po moževi smrti po 28 letih dela v trgovini družinsko upokojila in se v celoti posvetila domači kmetiji, hčerkam in petim vnukom, zadnja leta pa skrbi tudi za svojo nepomično mamo, ki je pred nedavnim dopolnila že 91 let. Da humor zdravi in polni življenjske baterije, dokazuje v

vsaki družbi, kjer se pojavi. Znana je namreč po zabavnih skečih in pripovedovanju šal (prek šeststo jih ima zapisanih v treh zvezkih, a skoraj vse zna na pamet), ter neverjetni energiji, ki jo razdaja. Že dva mandata je podpredsednica Društva podeželskih žena Tuhinjske doline, ki so jo letos predlagale za kmetico leta. Je članica Društva upokojencev Kamnik in zaupnica v Šmartnem, aktivna je tudi pri Rdečem križu, že 46 let pa poje v domačem cerkvenem zboru. Zelo rada hodi na različne izlete, kjer – kot se zaveda tudi sama – drži pokonci vso družbo.

Na domači kmetiji danes skrbi za tri hektare gozda in tri hektare obdelovalnih površin, velik sadovnjak in zelenjavni vrt ter pet krav, kot številne gospodinje pa je znana po svojih lepih rožah, za katere je že prejela priznanje domačega turističnega društva. Želi si le zdravja in da bi v življenju doživela še veliko lepega.

Napisal je knjigo o domači vasi

Ivan Križnar je kroniko o domači vasi naslovil s preprostim naslovom Delnice – Deunce, kot pravi pa je bil njegov namen, da piše o preteklih rodovih in posameznikih pa tudi o dogodkih po osamosvojitvi.

VILMA STANOVNIK

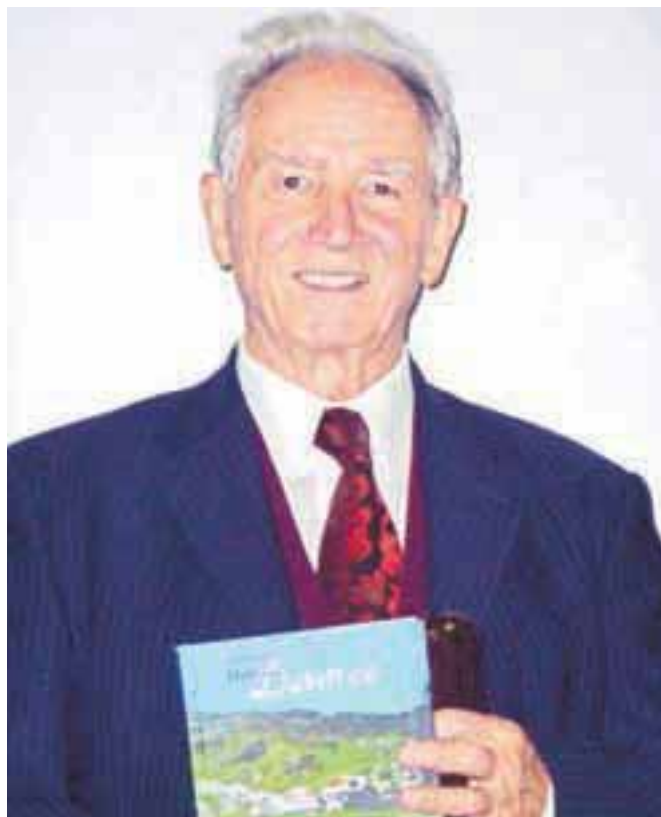
Zame, ki od malega zahajam v rodno vas svoje mame, Jejlarjeve Mire, v Delnice v Poljanski dolini, je branje zapiskov o življenju v tej vasi nekaj posebnega. Zato ker o vasi in njenih vaščanih že marsikaj vem, zato ker smo kot otroci tam meč počitnicami pretaknili skoraj vse kotičke, pa tudi ker mi je stara mama Gabrijela, ki je letos upihnila dvaindevetdeset svečk na torti, povedala že veliko zanimivega.

Toda tudi takih, ki o Delnicah ne vedo kaj dosti, je veliko. Nekateri, celo Ločani, ki so od Delnic oddaljeni manj kot dvajset kilometrov, zanje še slišali niso, drugi ob omembi Delnic takoj pomislijo na prisposodo vasi, ki jo v spomin na vojne čase imenujejo Mala Moskva. Vas, ki leži severno od Poljan v škofjeloškem hribovju, je z enim delom namreč naslonjena na Gabrško Goro, z drugim pa na pobočje Starega vrha.

Da vsi skupaj še več izvem o Delnicah ali po domače Deuncah, pa imamo priložnost sedaj, ko je upokojeni profesor Ivan Križnar zbral toliko moči in energije, da je v samozaložbi izdal knjigo in jo je s pomočjo sinov Tomaža in Janeza, ki sta jo pripravila za tisk, izdal v samozaložbi.

»Misel, da bi pisal o domači vasi Delnice in njenih ljudeh, me je spremljala več kot deset let,« je zbranim sovaščanom pa tudi drugim gostom na čelu z domačim županom Milanom Čadežem in loškimi županom Mihom Ješetom, na predstavitvi minuli petek v Kulturnem domu v Poljanah povedal Ivan Križnar in pojasnil, da je bil njegov namen pisati tako o preteklih rodovih in posameznikih kot o današnjih časih.

»To, kar sem napisal v knjigi, je odziv časa različnih obdobij. Prepričan sem, da smo s to knjigo pokukali v večstoletno skupno vaško preteklost, v medsosedske

Ivan Križnar je napisal knjigo o svoji rodni vasi Delnicah.

odnose, tu in tam pa na rahlo in brez greha prestopili še prag zasebnosti. Vas z vsemi posebnostmi je zanimiva in lepa predvsem takrat,

ko jo gledaš z optimizmom in spočit. Približno tako so mi naslikali tudi domačini, s katerimi sem se pogovarjal zadnjih šest let. Pustil

sem jim, da so pripovedovali in skupaj z menoj pisali to knjigo,« je povedal Ivan Križnar, ki je med nastajanjem zapiskov opravil sedemintrideset intervjujev.

Poleg intervjujev z domačini lahko v knjigi preberemo zanimive opise šeg in navad, izvem marsikaj o gospodarskih dejavnostih, Ivanova žena Štefka Križnar pa je pripravila tudi zapis o zdravstvenem varstvu na območju občine Gorenja vas - Poljane.

»Prepričan sem, da bo vsebina knjige marsikoga prepričala, da je bilo življenje v naših vaseh vseskozi bogato, pestro in vredno zapisa. Govorjene besede namreč živijo le trenutke, morda dva, zapisane besede ostanejo,« je ob predstavitvi knjige povedal zgodovinar Franc Podnar in dodal, da se Slovenci v zadnjih letih vedno bolj ukvarjamo s svojo preteklostjo in v zgodovini iščemo svoje korenine, posamezniki v rodovnikih, vasi in manjši kraji pa zbirajo podatke v krajevnih kronikah.

»V knjigi spoznamo geografske značilnosti, prve materialne dokaze o življenju na območju Delnic, spoznavamo zgodovinske dogodke, etnografske značilnosti, kulturno, društveno, politično, gospodarsko, športno in druga dogajanja na tem območju. Zgodovinsko se Delnice povezujejo s širšo zgodovino loškega gospostva, nato loške občine in danes občine Gorenja vas - Poljane. Iz najstarejše pisne zgodovine je znano, da je novembra 973 nemški cesar Oton II. podelil tudi okolico Delnic freisinški škofiji, kot vas pa se prvič omenja v Trubarju iz leta 1291. Spodnji del Poljanske doline so v 12. in 13. stoletju naselili kolonisti slovenskega rodu iz okolice Vrbskega jezera na Korškem in se pomešali s slovenskimi staroselci,« ju tudi povedal Franc Podnar in dodal, da je prepričan, da bodo Delničarji, ki jih je po zadnjih podatkih iz lanskega leta v vasi 129, ponosni na svojo kroniko zapisano v knjigi Delnice – Deunce.

Na robu

Življenje na lestvi, 1. del

Ko sta Staša in Bojan še skupaj

MILENA MIKLAVČIČ

usode

Staša sodi v mlajšo generacijo, a bi lahko pod svojim življenjem brez težav potegnila črto in zapisala: ženska z veliko izkušnjami, prekaljena v slabem in dobrem, z brez števil padci in polomi. »Zelo bi bila vesela,« pravi, »če bi lahko za vse, kar se mi je zgodilo, krivila sebe, a ne morem. Usoda se kot umazana in požrešna podgana plazila za mano.«

Danes je stara dvaintrideset let, brez dokončane srednje šole. Sodi v tisto trumo Slovencev, ki se niti ne zna postaviti za svoje pravice. Vsak mesec, včasih bolj, drugič manj redno, prinese domov malo več kot petsto evrov. Nekaj drobiža pade na osebni račun z otroškim dodatkom,

150 evrov ji je odšel na roko gostilničar, pri katerem je pospravljala sanitarije. Po ločitvi se je preselila iz Ljubljane, a je pazila, da je našla stanovanje v bloku, ki stoji v bližini železniške postaje. Še nikoli v življenju ni imela avta, dvomi, da ga kdaj bo. Kar pomni, živi iz rok v usta, takšno življenje, ki ni bilo še nikoli rožnato, ji je bilo položeno že v zibelko.

»Na prva štiri leta me vežejo zelo lepi spomini. Živeli smo v hiši, očka je bil nekaj posebnega. Imel je motor, moped, s katerim me je pogosto vozil po dvorišču. Jaz sem vriskala, on pa je bil ponosen name. Brat, ki je bil leto dni starejši, se je na smrt bal in se je šel zmeraj skriti, ko je zaslutil, da bi ga očka želel posaditi kraj sebe. Poleti, ko smo odšli na morje, sta se očka in mama nekaj prepirala. Kaj, ne vem, spomnim se le, da sta bila ves čas zelo glasna. Očka je šel plavat, nazaj pa ga ni bilo. Utonil je. Menda ga je zadel eden od motornih čolnov. Za to, da so ga umorili, trije fantje in eno dekle niso bili nikoli kaznovani. Izgovarjali so se, da ga v vodi niso videli,« pripoveduje Staša in neravno lomi prste. Brskanje po preteklosti jo še zmeraj boli in ji privablja solze v oči.

Mama, ki je nenadoma ostala z dvema otrokoma sama, se je bolj slabo znašla. Pokojni mož je skrbel za plačevanje računov, otroka je

vozil v vrtec, z njegovega bančnega računa se je odplačeval tudi kredit, ki sta ga vzela za adaptacijo hiše. Namesto da bi vzela vajeti v roke, se je smilila sama sebi, padla v hudo depresijo, začela je piti in ni bilo dolgo, ko sta bila otroka prepuščena ulici in dobrim sosedom, ki so – hočeš, nočeš – poskrbeli zanj, drugače bi se lahko še kaj zgodilo.

»Prišle so gospe s centra za socialno delo, brata so odpeljali v rejo, mene pa je vzela k sebi neka ženska, ime ji je bilo Marica, iz bližnje vasi. Do konca življenja ne bom pozabila brata, kako je stegoval roki proti mami, jokal, bil je ves zaripel v obraz, ko so ga tlačili v avtomobil. Mama pa je stala med vrati in gledala tja v tri dni. Ko me je Marica prišla za roko, da me bo odpeljala, se je mama obrnila in zaprla vrata za seboj, ne da bi kaj rekla. Po kakšnem mesecu je brat prišel nazaj. Družina, ki ga je vzela k sebi, je imela doma cel trop psov in mačk, on pa je bil alergičen na dlako, pa tega ni nihče vedel. Teden dni je bil celo v bolnišnici, ker je imel težave z dihanjem, a se je na koncu srečno končalo. Ne vem, kaj vse so obljubili Marici, da je nazadnje privolila in vzela k sebi tudi bratca. Ne morem povedati, kako sem ga bila vesela! Ponoči sva spala v isti postelji, držala sva se za roke, in če sem se kdaj obrnila na drugo stran, se je

prišel jokati. Bila sem mlajša od njega, a sem se počutila, kot bi mu bila mama. Tudi potem, ko je šel v prvi razred, je zahteval, naj bom ob njem. V razredu je bilo vsega sedem otrok in učiteljica ni imela nič proti, če sem se, nisem še bila stara šest let, usedla v klop zraven brata, le tiho sem morala biti. Tako sem se mimogrede naučila branja in pisanja, in potem sem šla kar v drugi razred, ne da bi mi bilo treba še enkrat v prvega. Učiteljica sem se zdela zabavna, saj sem rada komandirala. Brat me je v vsem ubogal, to pa ji sploh ni šlo v račun. Marica je bila do naju zelo dobra, a kakšnega materinskega čuta ni imela. Nisva bila lačna, imela sva svojo sobo, tudi televizijo sva lahko gledala, če sva hotela, da sva ji le dala mir. Bila je vdova, njen sin se je oženil nekam v Dalmacijo, bolj poredko ga je videla, a še takrat, ko je prišel na obisk, jo je spravil v slabo voljo,« opisuje leta, ko je živela brez materine ljubezni.

Nekoč, bilo je ravno pred božičem, pa se je Stašina mama spomnila, da ima neke otroka in da bi bilo dobro, če ju po več kot dveh letih spet vidi. Staša je skoraj ni več prepoznala, njen brat Bojan pa je, ko jo je zagledal, nemudoma stekel v svojo sobo in se skrivil pod posteljo. Bila je trezna in je zahtevala, naj gresta z njo domov, češ da bo sedaj ona sama skrbela zanj. Marica

se je uprla, a ji je zagrozila, da bo poklicala policijo.

Otroka sta nekaj najnujnejših stvari stlačila v šolsko torbo, se poslovila od svoje tete ter odcapljala za njo.

»Zdelo se nama je, da sva prišla v povsem tuj kraj. V hiši, ki je bila nekoč najin dom, je bilo razmetano, midva pa sva bila navajena na red in čistočo. Tudi smrdelo je po pijaci, stranišče pa je bilo polno umazanih cunj, ki so silele izpod lijaka. Brat je planil v jok, mama ga je vzela v naročje, da bi ga pocrkjala, a se ji je izmuznil in se skrivil za moj hrbet. To je mamu zelo razkačilo, ulovila ga je in zlasala. Potem nama je ukazala, naj greva v sobo, da ne bova dobila večerje, ker sva poredna. Počasi sva se vzpenjala po stopnicah, upala sem, da bo šla za nama, a se to ni zgodilo. Na ves glas je navila radio, da se je strop tresel od neznosne glasbe, ki nama ni dala spati. V joku sva zaspala, še prej pa sklenila, da se naslednji dan vrneva k Marici. Žal je mama zaslutila najino namero, nikamor naju ni pustila. Sedeti sva morala za mizo, ona pa je razlagala, kako je svet krivičen, da je nihče ne mara in da je ena velika reva. Bratu ni dovolila oditi na stranišče, da se je potem polulal v hlače, zaradi česar ga je spet natepla. Gledala sem vanjo, molila sem, da se bom zdaj zdaj prebudila in bo spet vse tako kot takrat, ko je

bil očka še živ. Pa ne toliko zaradi sebe kot zaradi brata, ki je bil ves prestrašen.«

Minili so prazniki, treba je bilo oditi v šolo, a Staša in Bojan sta še zmeraj čemela pri mami, v zaklenjenem stanovanju. Še sreča, da so v vasi novice hitro potovale od hiše do hiše, nekdo je sporočil naprej, da sta otroka izginila, prišla je policija, in ker nihče ni odprl vrat, so vlomili.

Otroka sta se stiskala pod odejo, kajti v hiši je bil strupen mraz, njuna mama pa je ležala pijana kot klada pod mizo in spala.

»Pozneje so mi pripovedovali, da so vaščani napisali peticijo, naj naju mama pusti pri miru. Pa se je tista ženska, ki je prišla s Centra za socialno delo izmotavala, da te zahtevne ne more podpreti, ker ima mati pravico do svojih otrok in podobne neumnosti, ki so bile skregane z realnostjo. Na koncu so dosegli kompromis, da se mora iti zdraviti. Vrnila sva se k Marici. A ne za dolgo. Komaj leto dni sva ostala pri njej, kajti potem je prodala vse skupaj in se preselila k sinu v Dalmacijo. Odhod iz varnega okolja, kjer sva se z bratom dobro počutila, je bil grozen. Bojan je imel težave z mehurjem, vsakič, ko ga je bilo česa strah, se je polulal v hlače. Najina učiteljica je to vedela in je naredila vse, da za morebitne spodrslija je ni nihče izvedel.«

(Se nadaljuje)

Ali boš ti tudi umrla?

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Da. Nekoč bom res. Ne vem še kdaj, ker tega nihče ne ve. Rada pa bi bila še dolgo živa, da bom lahko s tabo doživela še to in to in to in te gledala, kako boš rasel in zrasel, otrok moj. Kako pa je v zemlji, ko si mrtev? Kako pa si lahko v nebesih, ko je oblačno? Kaj pa delaš, ko umreš? Ali vsak umre, če zbolijo? Koliko pa moraš biti star, da umreš? Ali te to kaj boli? Ali te potem res ni več? Zakaj piše na grobu, da počiva? Ali vsi mrtvi počivajo? Kako pa potem govoriš? Ali lahko umreš, če zaspiš? Ali lahko v krsto vzameš kaj s seboj? Ali je res, da se spremeniš v angela? Kje pa se zbirajo mrtvi? Ali nas še vidijo?

Otroška vprašanja ne poznajo meja. Odgovori odraslih ob teh vprašanjih pa nalletijo na naše lastne meje, ki smo si jih zgradili iz srečanj s smrtjo, iz naših občutkov in

strahov. Tako hote ali nehote otrokom sporočamo občutke lastne ranljivosti in minljivosti. Pogovori o smrti so težka vsebina. Zato mnogi o smrti kar molčijo. Molčijo tudi takrat, ko bi morali nekaj reči. Mogoče molčijo zato, da ne bi otrok bolela njihova žalost? Ampak otroci jo čutijo. Radi bi kaj rekli in vprašali. Če odrasli okrog njih nič ne rečejo, kaj naj si mislijo? Da se o tem ne govori in da je boljše, če o tem ne sprašujejo niti ne govorijo. Tako se nadaljuje tradicija tabujev o smrti, o žalosti, o bolečini in izgubi iz roda v rod.

Kje smo izgubili to naravno sporočilo? Smo ga sploh kdaj znali izražati? Je smrt tudi za nas (še vedno) zavita v tančico skrivnosti? Odrasli radi dajemo zanesljive odgovore, smrt pa je tako zelo negotova. Lahko da smo postali žrtve modernega časa. Umiranje je postalo osamljen

proces na nekkih tujih posteljah, v tujih sobah, namesto v domači izbi kot nekoč. Kdaj smo začeli dvomiti o tem, da pogreb ni dogodek za otroke? Da mrtvi niso primerne družba za otroke (vsak dan jih vidijo na televiziji)? Kdaj smo pozabili na spoštovanje do mrtvih in dovolili otrokom, da se igrajo s peskom na grobu? Samo zato, ker so otroci? Ali zato, ker so mrtvi tako zelo mrtvi, mi pa smo živi? Hočemo občutiti to moč nad življenjem in delati vse, kar delajo živi. Smo zato postavili te neme oltarje iz kamna, razsvetljene s svečami, da nas spomnijo na dni, ki so nam ostali? Kako gredo ti spomeniki skupaj z razlago, ki jo tako radi uporabljamo, da mrtve nosimo v naših srcih in spominih? Za vsak slučaj pa še postavimo velikanski nagrobnik? Mar ni to posmeh mrtvim?

Toliko rož ne dobi nihče v času življenja.

Bodimo pošteni z mrtvimi, z živimi in z otroki. Ne ščitimo otrok pred smrtjo, kajti smrt je del življenja. Če jih ščitimo pred tem, jih ščitimo pred življenjem, pred izkušnjami in pred stisko. Ne ščitimo jih. Naučimo pa se dozirati informacije, izkušnje in bolečino glede na otroka, na njegovo starost, doživljanje, čustvovanje in vedenje. Vedno poskušajmo najti ravnovesje med tistim, kar sprašuje otrok, in med tem, kar bi mu radi sporočili. Odgovarjajmo na otrokova konkretna vprašanja konkretno. Nihče ne zaspi, nihče ne gre k večnemu počitku in nikogar nihče ne pokliče k sebi. Ljudje umremo. Magično je to samo toliko, kot je magično vse naše življenje.

Otroci se odzivajo na različne načine in tudi žalujejo

vsak po svoje. Največkrat se to pokaže v vedenju, ki postane spremenjeno na enem ali več področjih – učenje, prehranske navade, depresija, izbira tveganih vedenj, pretirana skrb za zdravje, strah pred spremembami in podobno. Odvisno od izgube in starosti otroka. Otroci so radovedni, zato jih seznanimo s postopkom. Merilo za prisotnost na pogrebu naj bo v tem, koliko bolečine razume in prenese otrok v posamezni starosti in kakšen odnos je imel z umrlim. Tesnejši ko je odnos, večja je potreba po tem dokončnem slovesu. Včasih je bolje, da boli intenzivno in krajši čas kot pa zaščiteno, nedorečeno in daljši čas. Otroci imajo pravico, da se poslovijo od mrtvih ljudi. Zanje bodo naredili svoj prostor in čuvali svoje spomine. Ni nujno, da na pokopališču. Srce bi bilo dovolj.

Zanimivosti

Planinski izlet: Bogatin (1977 m) in Mahavšček (2008 m)

Zaledje Soške fronte

Bohinj, gorenjski turistični biser, izhodišče za številne vzpone v Julijske Alpe je bil v času prve svetovne vojne vojno zaledje Soške fronte oz. prehodni pas med zaledjem in bojiščem. Ostaline na današnji poti pričajo tudi o tem.

JELENA JUSTIN

Današnja tura nas bo popeljala po delu bohinjskega hribovja, ki je v prvi svetovni vojni predstavljalo prehodni pas med zaledjem in bojiščem. Obiskali bomo Bogatin in Mahavšček ter se mimo planine Govnjač vrnili na izhodišče.

Zapeljemo se v Bohinj, mimo Ukanca proti Koči pri Savici, kjer parkiramo. S parkirišča se usmerimo desno v smeri Črnega jezera. Ja, višino bomo pridobili s strmim vzponom čez Komarčo. V spodnjem delu je pot precej zložna, strmejša začne postajati od odcepa za Savico dalje. Pot je dobro vzdrževana, a mestoma izjemno strma, nevarna za zdrs,

pozorni moramo biti pa tudi na padajoče kamenje. V vsakem primeru je Komarča bistveno bolj primerna za vzpon kot sestop. Strmina je precejšnja in na desetih mestih nam je v pomoč tudi jeklenica. Na poti imamo tudi nekaj skob in jeklenico, kjer prečimo grapo. Na vrhu Komarče se strmina položi in v nekaj minutah smo pri Črnem jezeru. Do vrha Komarče smo potrebovali uro in pol. Jezero obhodimo po desni strani, ko nas smerokaz usmeri levo proti Komni. Med večjimi skalami spet pridemo do gozda, kjer se v okljukih začnemo dvigovati. Čudovita pot do Komne je precej razgledna na Spodnje Bohinjske gore in jezero, ki je daleč, globoko pot

nami. Pot se mestoma celo spusti pa spet vzpne; na Komni smo v dobri uri hoje. Od Doma na Komni nadaljujemo proti Bogatinskemu sedlu. Po zložni poti smo v 15 minutah na Planini na Kraju, kjer je Koča pod Bogatinom. Široka vojaška mulatjera, ostalina krvave vojaške preteklosti, po desni strani v zmernem vzponu obide dolino Gracijo, kjer je pravi botanični raj. Na koncu doline pot zavije levo, se prečno vzpne pod strmimi Bogatinovimi pobočji in nas pripelje na sedlo oz. na Vratca, 1803 m visoko. V daljavi zagledamo Krn, na naši desni sta Lanževica in Montura.

Zavijemo levo in zagrizemo v strm severozahodni greben Bogatina. Višje se

strmina položi, a le za nekaj korakov, saj sledi še bolj strm in zelo krušljiv vzpon do vrha. Vrh nas nagradi z lepim razgledom na Krnsko pogorje, na Veliko Babo, na dolino Triglavskih jezer, pred nami je greben čez Tolminski Kuk do Vogla in naprej proti Rodici. Z Bogatina sestopimo po strmem in krušljivem grebenu do sedla, kjer sledi vzpon na Mahavšček. Sestop in vzpon nam bosta vzela 30 minut. Z Mahavščka sestopimo po grebenski poti na drugo stran, proti Vrh Škrli, kjer nas smerokaz usmeri levo navzdol proti Planini Govnjač. Pot vijuga med skalami in širnimi travniki Spodnje Komne. Pot, kjer vlada ta mir in tišina. Idila, daleč

Izravnava pri vzponu na Bogatin; vršni del je krušljiv in nevaren za zdrs.

stran od obleganih planinskih transverzal. Ko se pred nami odpre pogled na dolino Triglavskih jezer in pod seboj že zagledamo planino Govnjač, bodimo pozorni na skalo, na kateri piše bližnjica. Puščica nas usmeri desno, med ruševje, ki pa ni tako gosto, kot je videti na začetku, ampak je pot lepo izsekana. Bližnjica nam prihrani kar nekaj časa, saj planino Govnjač dosežemo po desni strani in tik ob ostalinah vojaških utrdb iz prve svetovne vojne. S planine

nas čaka še pol ure do Komne. Najprej se vzpnemo po široki mulatjeri, ko pred seboj že zagledamo Dom na Komni; a do pot do njega se še kar vije in vije

S Komne sestopimo po mulatjeri številnih okljukov skozi Pekel do Doma pri Savici, kjer nas čaka zvesti jekleni konjiček.

Nadmorska višina: maks. 2008 m
Višinska razlika: ok. 1500 m
Trajanje: 9 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Planina Na Kraju s Kočo pod Bogatinom, zadaj greben Bogatin–Mahavšček–Vrh Škrli

Pogled na Mahavšček in Bogatin s poti mimo Vrha Škrli / Foto: Jelena Justin

Grad v obliki ključa

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Jesenska sobota. Prijatelj iz Radovljice k prijateljem iz občine Rače - Fram. Prelesto dopoldne ob sprejemu na grajskem dvorišču. Strokovna razlaga. Renesančni nižinski dvorec, prva listina o gradnji 1534. Grad, nekoč obdan z vodnim jarkom in visokim okopom, je skrbno restavriran in živ. Vključuje prostore občine, krajevnih urad, zasebno etnološko zbirko, kino dvorano, kapele sv. Janeza Nepomuka, sedež nekaterih društev, turistične agencije, nekaj zasebnih stanovanj. Najbolj znana je b ela dvorana, namenjena srečanjem, komornim koncertom in porokam, katerih število se zaradi romantičnega okolja

veča. Dvorana ima restavriran strop z baročnim štukom in prizori iz rimske mitologije. Na enem izmed grajskih hodnikov stoji tudi lična maketa gradu in na njej je videti, da je grad res pozidan v obliki starinskega ključa. Kdo ve, koliko starih zgodb se skriva tod. Preseneti me nova zgodba, ko nam povedo, da vsi dijaki in študenti po prijavi na občinski razpis dobijo skozi šolsko leto mesečno po trideset evrov žepnine! ... V objemu krajinskega parka Račkih ribnikov mir, oglašanje ptic, drugih živali ni slišati, mirna gladina in veliko sorodstvo labodov. Ob kozarčku se spomnim, da bo martinov in bo na naši mizi gnezdila počasi pečena goska.

Goska, pečena pri nizki temperaturi

Za 6–8 oseb potrebujemo: 1 gos (4,5–5 kg) z drobovino, 5 žlic masla, 2 veliki čebuli, 5 stebel zelene, 2 jabolki (boskop), 2 rdeča korena, 120 g svežih drobtin, 1 žlico sesekljanega svežega žajblja, 1 neškropljeno pomarančo, 1 neškropljeno limono, sol, poper, 1 dl belega suhega vina, 1,5 dl kurje juhe.

Gos operemo zunaj in znotraj in jo dobro osušimo. Solimo in popramo od zunaj in znotraj. Jetra grobo sesekljam. Nastrgamo pomarančno in limonino lupinico. Očistimo čebulo, zeleno, korenje in jabolki. Čebulo in jabolki narežemo na kocke, zeleno na tenke ploščke.

Korenje in star kruh naribamo. Žajbelj sesekljam.

Segrejemo maslo in na njem pražimo čebulo, stebelno zeleno in jabolki. Čez dobre četrt ure dodamo korenje, jetra, žajbelj in drobtine. Pražimo še 10 minut. Potegnemo z ognja in dodamo limonino in pomarančno lupinico.

Pečico ogrejemo na 220 °C. Nadev damo v gosko, zabodemo pod kračo, da se iz nje laže cedi maščoba, zapremo odprtino z ruladnimi iglicami in med njimi pretaknemo kuhinjski sukanec. Lahko jo tudi zašijemo. Damo jo na rešetko in pod njo posodo za odtekanje maščobe.

Eno uro naj se peče pri 220 °C, nato temperaturo

znižamo na 80 °C in jo pečemo še približno 6 ur. Meso ne bo izsušeno. Ko je gos pečena, jo vzamemo iz pečice in jo za 15 minut pokrijemo z alu folijo, odstranimo iglice za rulade ali šive, pobereemo iz trebuha nadev in ga damo v primerno in ogreto skledo. Iz pekača odlijemo maščobo (ki bo pozneje sijajna za pražen krompir). Po želji pečenkin sok zalijemo z vinom in juho, damo na kuhališče, zavremo in počakamo, da se malo ukuha. Omake tako kot nadev postrežemo posebej. Gos razrežemo s škarjami za perutnino. Poleg lahko ponudimo krompir, krompirjeve cmoke ali mlince in rdeče zelje. Pa dober tek!

Bogastvo in smrt

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Včasih so za človeka, ki se je pretirano gnal za zemeljskimi dobrinami, rekli takole: Le kaj se toliko žene, saj ne bo ničesar odnesel s seboj! Podoben pogled na lov na tosvetno bogastvo je imel že Jezus, izrazil ga je v svetopisemski priliki o nespačetnem bogatašu. Takole gre: »Nekdo iz množice mu je rekel: Učitelj, reci mojemu bratu, naj deli dediščino z menoj. On pa mu je dejal: Človek, kdo me je postavil za sodnika ali delivca nad vaju? In rekel jim je: Pazite in varujte se vsake pohlepčnosti, kajti življenje nikogar ni v obilju iz njegovega premoženja. Povedal jim je priliko: Nekemu bogatemu človeku je polje dobro obrodilo, zato je v sebi razmišljal: Kaj naj storim, ker nimam kam spraviti svojih pridelkov? Rekel je: Tole bom storil. Podrl bom svoje

kašče in zgradil večje. Vanje bom spravil vse svoje žito in dobrine. Tedaj bom rekel svoji duši: Duša, veliko dobrin imaš, shranjenih za vrstolet. Počivaj, jej, pij in bodi dobre volje. Bog pa mu je rekel: Neumnež! To noč bodo terjali tvojo dušo od tebe, in kar si pripravil, čigavo bo? Tako je s tistim, ki sebi nabira zaklade, ni pa bogat pred Bogom.« (Lk 12,13–21)

V Protestantnem katekizmu (Ljubljana 1995) berem, kako so to svetopisemsko priliko priredili za sodobne razmere. »Neki človek je imel velik terminski koledar in si je rekel: Vsi termini so zasedeni, vendar pa pri načrtovanju še niso upoštevani kongres X in kongres Y kot tudi zasedanja pododborov. Le kam naj jih vse spravim? In kupil si je večji terminski koledar z možnostjo razdelitve nočnih ur, še enkrat disponiral, vse skrbno vnesel in si rekel: Sedaj pa le bodi mirna, duša, vse si dobro načrtovala! Toda kolikor manj je zamujal, toliko bolj mu je rastel ugled in izvolili so ga v odbor Q in v predsedstvo K, drugi in prvi predsedujoči, častni član. In potem je bilo nekega dne tako daleč, da mu je Bog rekel: No, rec, to noč si ti na mojem terminskem koledarju!«

V rdečih časih bi rekli, da so gornje navedbe črne, »reakcionarne«. Da hočejo revne le pomiriti z obstoječim stanjem. Češ: kaj bi se razburjali, ko vidite, kako razni kapitalisti in tajkuni bogatijo čez vsako mero, saj ne

bodo ničesar odnesli s seboj, umrli bodo ravno tako kot revni, morda bodo umirali bolni in v hudem trpljenju. Podobno bi nam lahko očitali, ko jih navajamo danes. Češ: tiste, ki so pokradli nekdanje družbeno premoženje, je treba kaznovati, nakradeno pa jim odvzeti. Seveda, se strinjam. Če bi jih samo gledali in nič ukrenili, češ saj ne bodo ničesar odnesli s seboj, bi ravnali napak.

Tu mi gre bolj za neki drug pogled na te reči, za neki drug poudarek. Tiste, ki so si nagrabili preveč, je res treba ustaviti in jih kaznovati, to je naloga pravne države. Na drugi strani pa narobe ravna tudi tisti, ki se ob pogledu na bogatega sodržavljana razburja, grize od zavisti in razmišlja, kako bi tudi sam kaj malega nagrabil. Taka drža je napačna, zgrešena je v moralnem in zdravstvenem oziru. V družbeni situaciji, ki je »kritična« in je zanjo značilno, da zaslužimo vse manj in si zato lahko tudi privoščimo vse manj, je za človeka bolje, če se zaradi tega ne sekira, ampak se tej situaciji raje prilagodi, v sebi in na zunanaj. Težko je živeti v veliki revščini in biti lačen, a pri nas k sreči še ni tako hudo. Večina še živi spodobno. Pred dnevom mrtvih se lahko malo bolj zamislimo in spoznali bomo, da nas še tako velika kopica zemeljskih dobrin ne bo rešila pred tistim, kar vsakogar čaka na koncu zemeljske poti. Za pripravo na to pot pa so primernejše duhovne dobrine.

Vaš razgled

Na Krvavec hodimo pozimi predvsem zaradi smučanja, poleti pa zaradi planinskih sprehodov in razgleda v dolino. Fotograf Primož Pičulin je izbral dobro stojišče, z macesnom prekril direktne žarke sonca in s tem poudaril, kako lepa je Gorenjska vse do Triglava v ozadju. G. K.

Nova sezona alpskega smučanja se je že začela in kmalu bo sledil tudi začetek skalalne sezone. Naš bralec Darko je poslal sliko iz Švedske, iz mesta Falun, ki je znano predvsem po smučarskih skokih. Ste vedeli, da je na 90-metrski skalalnici še vedno rekorder naš najboljši skakalec Primož Peterka? G. K.

Nove knjige (196)

Kosovelove Zbrane pesmi

MIHA NAGLIČ

»Vse je ekstaza, ekstaza smrti! Zlati stolpovi zapadne Evrope, kupole bele – (vse je ekstaza!) – vse tone v žgočem, rdečem morju; sonce zahaja in v njem se opaja tisočkrat mrtvi evropski človek. – Vse je ekstaza, ekstaza smrti. – / Lepa, o, lepa bo smrt Evrope; kakor razkošna kraljica v zlatu legla bo v krsto temnih stoletij, tiho bo umrla, kot bi zaprla stara kraljica zlato oči. – Vse je ekstaza, ekstaza smrti. – / Ah, iz oblaka večernega (zadnjega sla, ki oznanja Evropi še luč!) lije kri v moje trudno srce, joj, in vode ni več v Evropi in mi ljudje pijemo kri, kri iz večernih sladkih oblakov. – Vse je ekstaza, ekstaza smrti. – / Komaj

rojen, že goriš v ognju večera, vsa morja so rdeča, vsa morja polna krvi, vsa jezera, in vode ni; vode ni, da bi opral svojo krivdo, da bi opral svoje srce ta človek, vode ni, da pogasil bi z njo žejo po tihi, zeleni jutranji prirodi. / In vse je večer in jutra ne bo, dokler ne umremo, ki nosimo krivdo umiranja, dokler ne umremo poslednji / Joj, v to pokrajino, še v to zeleno, rosno zeleno pokrajino, še v to, solnce večerno, boš zasijalo s pekočimi žarki? Še v to? / Morje preplavlja zelene poljane, morje večerne žgoče krvi, in rešitve ni in ni, dokler ne padeva jaz in ti, dokler ne pademo jaz in vsi, dokler ne umremo pod težo krvi. Z zlatimi žarki sijalo bo solnce na nas, evropske mrličice.«

V gornjih vrsticah sem si dovolil nekaj, česar ne bi smel; slovito Kosovelovo pesem Ekstaza smrti sem »razverzil«, jo prepisal v pesem v prozi. Rezultat je še zmeraj vrhunski, pesem se tudi v tej obliki lepo bere, verz je bil tudi v izvorniku »svoboden«, vsebina je pa itak ista. Da ne govorim o njeni presemetljivi aktualnosti, še posebej v teh dneh, pred dnevom spomina na mrtve, ko malo več razmišljamo o smrti in z njo povezanih rečeh. – Če še nimate nobene zbirke tega izjemnega pesnika in tudi če imate le katero od njih, si zdaj lahko privoščite vse njegove pesmi v eni knjigi. Študentska založba je izdala njegove Zbrane pesmi, zbrala in uredila jih je Neža Zajc;

ni jih povzemala po že objavljenih, ampak je izhajala iz rokopisov, ki jih hrani NUK, vrnila se je k izviru. Spretno študijo je napisal Igor Grdina. Kosovel je večer. Za življenja je izšel le delček njegovega opusa, Integrali so prvič izšli šele 1967, Zbrano delo v treh knjigah še pozneje, vse pesmi v eni knjigi smo dobili šele zdaj. Prihodnje leto bo že 110 let od pesnikovega rojstva, njegove pesmi pa so neverjetno žive.

Srečko Kosovel,
Zbrane pesmi,
Študentska založba,
Ljubljana, 2013, 1212
strani, 49 evrov,
www.studenstkazalozba.si

Novi naročniki **Gorenjskega glasa** lahko za darilo izberejo tudi darilni bon za vedeževanje pri vedeževalki Tanji.

Lahko pa se udeležite tečaja vedeževanja. Naročniki Gorenjskega glasa, izkoristite popust v višini 10 %. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Pred vami je čas novih priložnosti, zato bodite zelo pazljivi na dogajanje okoli sebe. Pričakovanja bodo velika. Ne bo ostalo le pri željah, saj ste končno prišli na vrsto. Vaš dober dan bo petek, zato glejte, da ga dobro izkoristite.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Na čustvenem področju boste prišli do novih spoznanj. Stvari, na katere do sedaj niste bili pozorni, vam bodo pomenile vedno več. Sprememb se boste seveda ustrašili, a hkrati tudi težko pričakovali vse, kar prinašajo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Že nekaj časa v sebi kuhate zamero. Občutek imate, da se vam je vse postavilo na glavo in da so vse vaše težave nerešljive. Vendar vsa ta žalost in jeza dela največjo škodo prav vam. Veselili se boste sicer pričakovanega sporočila.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Stali boste pred težko odločitvijo, še težje bo za vas, ker tokrat ne bo šlo samo za vas, ampak za nekoga, ki vam je zelo pri srcu. Bali se boste tveganja. A močna volja zaupanja in spoštovanja bo zopet zmagala kot vedno.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Zagon na delovnem mestu se vam bo tako zmanjšal, da bodo to opazili tudi drugi. Sicer brez škode, le navajeni vas takih. Tudi v družinskem okolju bodo komaj prenašali vašo slabo voljo. Reši vas edino lahko le dopust.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Usoda vam bo v naslednjih dneh več kot naklonjena. Mirno se boste prepustili dobremu vzdušju, saj na vas ne bo prežala nobena težava. Posvetili boste čas že pozabljenim prijateljem. Uživali boste in se veselili kot že dolgo ne.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

V službi boste pohvaljeni za minulo delo in dobili boste elan za naprej. Ker bo s tem zrasla vaša samozavest, boste imeli nekaj časa občutek, da ste sposobni delati čudeže. Sreda bo vaš srečen dan.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

V čustvenem razmerju se boste izkazali kot zmagovalec, saj boste pokazali, kar skrivate v sebi. Pogovor vas bo spravil v zadrego, presenečenja se bodo vrstila. Obeta se vam lep vikend.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Kmalu se bo izkazala vaša borbenost, nekdo vam bo predlagal nekaj kar vam bo že takoj na začetku sumljivo. Vztrajali boste pri svojem, čeprav bodo letele hude besede. Šele kasneje boste izvedeli, da ste imeli še kako prav.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Spomnili se boste starih prijateljev in jih poiskali. Čutili boste potrebo po zabavi in sproščenem smehu. Tako sprostitev bi si lahko privoščili večkrat, saj ste na splošno preveč obremenjeni. Na čustvenem področju pričakujte dobre spremembe.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Krivica, ki se vam bo zgodila, vas bo tako razjezila, da si dolgo ne boste opomogli. Posledice jeze bodo čutili tudi tisti, ki v zadevi sploh ne bodo prisotni. Marsikdaj bi imeli veliko več uspeha, če ne bi bili tako resni. Nasmeh dela čudeže.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

V prihodnjih dneh boste imeli nekaj nepričakovanih izdatkov. Situacija vas bo nekoliko vrgla iz tira, a ne za dolgo, saj boste kljub vsemu potegnili dobre rešitve. Kar se tiče vaših ljubezenskih zadev, ne pozabite, da se vse zgodi ob pravem času.

Umetniki zavzeli Bohinj

Na peti likovni koloniji Kristal je sodelovalo 25 umetnikov iz Avstrije, Srbije, Ukrajine, Italije, Rusije, Hrvaške in Slovenije.

ANDRAŽ SODJA

Ribčev Laz – V organizaciji Alenke in Ludvika Dobravec, lastnikov družinskega hotela Kristal v Ribčevem Lazu, je minuli teden v Bohinju potekala že peta likovna kolonija Kristal. Na širšem območju Bohinja je šest dni ustvarjalo 25 slikarjev iz sedmih držav, med njimi tudi številna uveljavljena imena: večkrat nagrajeni ukrajinski slikar Eduard Belsky, ruski umetnik Nikolaj Mašukov, oblikovalec, slikar in ilustrator Dušan Sterle ... Organizatorji so poskrbeli, da so se umetniki lahko povsem posvetili ustvarjanju. Večina ustvarjenih likovnih del na koloniji je ostala v Hotelu Kristal, ki je po petih kolonijah prava živa galerija, saj so prav vse stene in vsi kotički napolnjeni z umetniškimi

Hotel Kristal v Bohinju prekipeva od umetniških del.

deli. Kot je ob tem povedala umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn, strokovna vodja kolonije, takšen pristop daje likovni umetnosti posebno dodano vrednost, saj sicer ostaja zaprta v galerijah, kjer si likovna dela ogleda vse manj

ljudi. Kolonije, kakršna je v Bohinju, so po njenem mnenju pomembne tudi zato, da udeleženci spoznavajo nove pristope in možnosti za sodelovanje v drugih državah. »Nekoč so jim težave predstavljale meje, danes pa trg.« Alenka Dobravec, ki z družino

vodi hotel Kristal in tudi organizira likovno kolonijo, je dejala, da gostje izredno cenijo to, da so hodniki in sobe polni slik, saj pogosto sprašujejo, od kod jim toliko tako dobrih slik. Želi pa si, da bi to pestrost prepoznali tudi domačini in mediji.

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročilo za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4, v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cena oglasov in ponudb v rubriki je izredno ugodna.

Janez Rozman, s. p. – Rozman bus, www.rozmanbus.si, T: 04/5315 249
ENODNEVNI IZLETI, TRST: 31. 10., 3. 12.; **MARTINOVANJE:** 9. 11.; **BERNARDIN:** 17.–20. 11.; **STRUNJAN:** 24.–27. 11.; **BANJA VRUČICA:** 23.–26. 11.; **AKCIJA:** 9.–16. 12.; **SILVESTROVNJE BANJA VRUČICA:** 29. 12. 2013–1. 1. 2014; **MADŽARSKE TOPLICE, AKCIJA:** 10.–14. 11.; 1.–5. 12.; **SILVESTROVANJE MADŽARSKA:** 29. 12. 2013–1. 1. 2014; **BANOVCI:** 27.–28. 12. **AVTOBUSI:** 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1

PIREDITVE

Ure pravljic

Gorenja vas – V ponedeljek, 4. novembra, ob 17. uri bo v knjižnici ura pravljic za otroke od 4. leta naprej: Velikanska ljubezen.

Škofja Loka – V torek, 5. novembra, ob 17.30 bo v Mladinskem oddelku knjižnice ura pravljic za otroke od 4. leta naprej: Neznano jajce.

Delavnica za otroke

Poljane – V ponedeljek, 4. novembra, ter v sredo, 6. novembra, ob 17. uri bo v knjižnici potekala delavnica za otroke od 4 do 10 let Želodkov škratek.

Počitniške delavnice

Preddvor – V TIC Preddvor bodo potekale počitniške delavnice, in sicer danes, v sredo, 30. oktobra od 10. do 11. ure ter v soboto, 2. novembra, ter v nedeljo, 3. novembra, od 10. do 11. ure ter od 15. do 16. ure. Tema bo Noč čarovnic.

Želite biti osebno obveščeni v primeru motene oskrbe s pitno vodo?

Prijavite se na brezplačno obveščanje po e-pošti ali SMS sporočilih:
www.komunala-kranj.si
info@komunala-kranj.si
 Komunala Kranj, d.o.o., Ulica Mirka Vadnova 1, 4000 Kranj.

BODITE INFORMIRANI!

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Veliki cirkus v Smledniku

Smlednik – V soboto, 2. novembra, od 9. do 13. ure Sekcija 55 v dvorani kulturnega doma v Smledniku spet organizira tradicionalne ustvarjalne delavnice z naslovom Circus Maximus za osnovnošolce od 3. do 9. razreda. Obvezna je predhodna prijava na elektronski naslov: kud@smlednik.si ali na telefonski številki 031 241 913 (Matej Ulčar).

PREDAVANJA

Misli, ki jokajo

Preddvor – V sredo, 6. novembra, ob 17. uri vabljene v TIC Preddvor na predstavitev knjige Misli, ki jokajo. Knjigo bo predstavil avtor, v njej pa opisuje težko okrevanje po prometni nesreči. Vstop je brezplačen.

Proučevanje Sv. pisma

Kranj – KAC Kranj vabi v soboto, 2. novembra, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo, Jezerska cesta 41, Kranj, na proučevanje Sv. pisma z okvirno temo: Skrivnost moči kristjanovega življenja. Pogovor bo povezoval Branko Vodenik.

Motnje hranjenja

Škofja Loka – V torek, 5. novembra, ob 19. uri bo v Kašči na Spodnjem trgu strokovno predavanje Aleksandre Rožman o motnjah hranjenja.

89.8 91.1 96.3
Gorenjski prijatelj
 Radio Sora d.o.o.,
 Kapucinski trg 4, 4220 Škofja Loka,
 tel.: 04/506 50 50, fax: 04/506 50 60,
 e-mail: info@radio-sora.si
RADIO SORA

20. ljubiljena sezona Sobotnih matinej

PETKOVA PRIREDITEV

Izjava:
Predstave ni
 Petek, 1. november 2013, ob 17.30 uri
 Krice krace, Tomšičeva 14

SOBOTNA MATINEJA

Izjava: Lutkovno gledališče Tri
BOANA
 Sobota, 2. november 2013, ob 10. uri
 Prešernovo gledališče Kranj

Gorenjski Glas

Domplan d.d., PE Nepremičnine,
Mestni trg 20, 4220 Škofja Loka
T: 04/51 10 831, F: 04/51 10 835,
M: 041 647 434, E nepremicine@domplan.si
Domplan d.d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/ 20 68 700, F: 04/20 68 701
M: 041 647 433, I: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

S podjetjem Domplan, d. d., od ideje do realizacije na enem mestu – prostorsko načrtovanje, projektiranje, geodetske storitve in strokovni nadzor:

- urbanistični predlogi umestitve objektov v prostor,
 - občinski podrobni prostorski načrti (OPPN),
 - občinski prostorski načrti (OPN),
 - državni prostorski načrti (DPN),
 - vodilne mape za projektne dokumentacije,
 - idejne zasnovne objektov (IDZ),
 - projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in izvedbo (PGD/PZI),
 - krajinskoarhitekturni načrti in ureditve,
 - geodetski načrti,
 - ureditve in izravnave posestnih meja,
 - parcelacije (delitev, združitve),
 - evidentiranje zemljišč pod stavbo,
 - spremembe bonitete zemljišč,
 - vpis stavb in dela stavb v kataster stavb,
 - zakoličbe objektov, komunalnih vodov, cest,
 - komasacije zemljišč,
 - določitev pripadajočih zemljišč k večstanovanjskim objektom,
 - programi opremljanja zemljišč z izračuni komunalnega prispevka,
 - strokovni nadzor nad gradnjo,
 - svetovalni in izvedbeni inženiring.
- Skupaj z vami do urejenih nepremičnin in stanj v naravi in evidencah.

STANOVANJE - PRODAMO

Kranj, Vodovodno stolp, 3 sobno v III. nadstr. izmere 73,80 m², l. izgr. 1965, obnovljeno l. 2005 (kopalnica, WC, CK na plin, instalacije v kuhinji in kopalnici, L2013 okna) vpišano v ZK, klet, balkon, cena 110.000,00 EUR,

Kranj, bližina avtobusne postaje, trosobno v 13. nadstr. izmere 70,10 m², l. izgr. 1964, okna obnovljena 1990, lepo ohranjeno in sončno, CK, vsi priključki, balkon, klet, dvigalo, cena 97.000,00 EUR,

Kranj, bližina avtobusne postaje in zdravstvenega doma, enosobno v 5. nadstr. izmere 45,30 m², l. izgr. 1977, sončno in lepo ohranjeno, balkona ni, klet, vsi priključki, opremljeno, vendar je oprema stvar dogovora, cena 59.000,00 EUR,

Kranj, Zlato polje v bližini zdravstvenega doma, dvosobno v 4. nadstr. izmere 46,05 m², lizgr. 1960, obnovljena okna L2002 in kopalnica l. 2010, dvigala ni, balkon, klet, CK še ni, možnost priklopa na plin, potrebno obnove, cena 59.000,00 EUR,

Kranj, Gorenjesavska cesta, pod Šmarjeto goro, enosobno v II. nadstr. od III., izmere 41,02 m², uporabne površine 39 m², l. izgr. 2008, sončna lega, v ceni je tudi celotne oprema kuhinje, cena 75.000,00 EUR,

Kranj, Zlato polje, trosobno, II. nadstr. v izmeri 97,07 m² (uporabne površine 73 m², l. izgr. 1949, prenovljeno L2007 - okna, CK, L2008 - kopalnica, WC, ZK urejeno, stanovanje je prazno, cena 95.000,00 EUR,

PARKIRNO MESTO - GARAŽA - PRODAMO
Na Planini II. v Kranju prodamo parkirno mesto v podzemni garaži, velikosti 12 m², lizgr. 2007, cena 9.000,00 EUR,

Kranj, bližina avtobusne postaje, garaža v polkleti, velikosti 12 m², lizgr. 1964, cena 10.500,00 EUR,

HIŠE - PRODAMO

Kranj, staro mestno jedro, enonadstropna, 120 m² stanovanjske površine na parceli velikosti 262 m², lizgr. 1935, prenovljena l. 2002 - okna, vse instalacije, kopalnica, CK na olje, dvorišče kjer je možno parkiranje za dva avtomobila, terasa z 115 m² vrta, cena 150.000,00 EUR,

Bližina Škofje Loke, v naselju, enonadstropna tlorisa 113 m², dvo družinska - v vsaki etaži 3 sobno stanovanje, parcela velikosti 350 m², l. izgr. 1942, obnovljena l. 1995, CK na olje, cena 200.000,00 EUR,

Davča, enonadstropna tlorisa 90 m² na parceli velikosti 942 m², l. izgr. 1930, obnova streha 1950, l. 2000 obnovljeno - tlaki, WC, kuhinja, vse instalacije, zelo lepa sončna lokacija, cca 6 km oddaljena od smučišča Cerklno, cena 85.000,00 EUR,

POSLOVNI PROSTOR PRODAMO

Tržič - Deteljica, na dobri, prometni lokaciji za trgovino, pisarniško ali računalniško dejavnost v skupni izmeri 1703 m², prostor je razdeljen v dva dela, l. izgr. 1968, možnost parkiranja, CK, ZK urejeno, cena 750.000,00 EUR,

Tržič, v centru mesta na glavni ulici, pritličje v izmeri 30 m², lizgr. 1900, že delno prenovljen, primeren za ne živilsko trgovino, cena 25.000,00 EUR,

PARCELA - PRODAMO

Tržič - Hudo, velikosti 1099 m², zelo lepa, ravna, vsi priključki, cena 110,00 EUR/m²,
Gorenjska, Žirovnica, na zelo sončni lokaciji 3 parcele velikosti 828 m², 627 m² in 632 m², dostop urejen, priključki ob parceli, ZK urejeno, cena 80,00 EUR/m²,

Bašelj, velikosti 1007 m², zelo sončna in mirnem okolju, malo v naklonu, na parceli že elektrika, voda in telefon, cena 115,00 EUR/m²,

Kranj, Planina I, Župančičeva ulica v izmeri 1429 m², možna je samo gradnja podzemne garaže hiše, cena 80,00 EUR/m²,

Predvor - Tupalče v izmeri 2184 m² za poslovni objekt velikosti tlorisa 19,30 m x 13,60 m² z gradbenim dovoljenjem, cena 140 EUR/m².

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek – do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:

ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16., sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

ODDAM

STANOVANJE v hiši, 1. nad., 65 m², delno opremljeno, cena 350 EUR/mesečno + stroški, tel.: 041/540-363 13004147

Maistrov trg 12, 4000 Kranj
Tel. 04/202 13 53, 202 25 66
GSM 051/320 700, Email: info@k3-kern.si

2,5-SOBNO stanovanje v Škofji Loki, 80 m², cena 350 EUR + stroški, tel.: 041/719-442 13003940

POSESTI

KUPIM

GOZD, tel.: 031/563-779 13004212

POSLOVNI PROSTORI

ODDAM

POSLOVNE PROSTORE v IOC Inteksa na Savski cesti 34, Kranj (bivša Trenča) oddamo, velikost od 80 do 500 m². Cena 2,95 EUR/m² mesečno, tel.: 041/426-898 13004174

POSLOVNO stavbo, v centru Žirov, ob glavni cesti, oddam v najem. Stavba se nahaja na Loški c. 7, 392 m² neto površine, 920 m² parcela, Oddaja se v celoti ali po enotah. Trenutno je v stavbi Pošta, tel.: 041/650-130 13004091

FESST, d. o. o., nepremičninska družba,
Koroška c 2, Kranj,
Telefon: 236 73 73
Fax: 236 73 70
E-pošta: info@fesst.si
Internet: www.fesst.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

SEAT Cordoba 1.4, 49.000 km, letnik 2007, ABS, klima, potrjena servis. knjiga, kot nov, tel.: 040/451-431 13004209

AVTODELI IN OPREMA

PRODAM

GUME in platišča za različne avte, akumulatorji različnih moči, rabljeni - preizkušeni, tel.: 041/722-625 13004118

VLEČNE kljuge, homologirane, montaža in vpis. Anže Drole s.p., Zg. Bitnje 312, Žabnica, tel.: 041/896-134 13004140

ZIMSKE gume Sava Eskimo S3, 195 60 15, letnik 2010, profil 6 mm, vožene cca 12.000 km, tel.: 031/875-290 13004216

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

AVTOMOBILI celi ali poškodovani, lahko tudi z okvaro motorja, od let. 1997 dalje, 051/657-607, Marjan 13003791

KARAMBOLIRAN avto ali avto v okvari, od letnika 2001 dalje, tel.: 051/324-553 13002938

STROJI IN ORODJA

PRODAM

AGREGAT, bencin, Ski Subotica 4 kw, 2 vrtičnici, 220 w, motor general. obn. nrtljen, 320 EUR, tel.: 041/758-958 13004207

GRADBENI MATERIAL

KURIVO

PRODAM

DRVA - metrska ali razžagana, možna dostava, 041/718-019 13003787

AKCIJA - peleti, briketi, drva, dostava brezplačna. Odkup živine za izvoz, plačilo čez 3 dni, dostava Agro apna, trosilci za apno. Novo - mešalni vozovi Simaks. Smrekca center, d.o.o., Žabnica 5, Žabnica, tel.: 04/25-51-313 13003826

BUKOVA drva, cena 55 EUR, mešana drva, cena 40 EUR, možnost razreza in dostave, 040/338-719 13003788

PO UGODNI ceni prodam lesne briketke za kurjavo, tel.: 04/53-31-648, 040/887-425 13004094

SUHA bukova in brezova drva, možnost razreza in dostave, tel.: 041/758-958 13004210

SUHA bukova drva, možen razrez in dostava, tel.: 040/367-307 13004213

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

SONČNA očala tudi z vašo dioptrijo v Optiki Aleksandra, Qlandia Kranj in Kamnik ter Center Interspar Vič. www.optika.si, tel., 04/234 234 2. 13003790

ŽIVALI IN RASTLINE

PODARIM

MLADE mucke, tel.: 041/754-547 13004218

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

MOTOKULTIVATOR BCS 740, greben 135, tel.: 01/36-12-881 13004214

KUPIM

TRAKTOR, prikolico in trosilec, lahko tudi v okvari, tel.: 031/500-933 13003849

TRAKTOR Deutz, Zetor, IMT, Tomo Vinkovič, Ursus, Univerzale, Store, tel.: 041/678-130 13004166

PRIDELKI

PRODAM

JABOLČNI sok, jabolka, hruške, česen, zelje, krompir. Kmetija Matijovc, Jeglič, Podbrezje 192, tel.: 04/53-31-144, 041/538-583 13004164

JABOLKA, hruške, domač jabolčni in hruškov gosti sok, ugodno prodajamo. Kmetija Princ, Hudo 1 (pri Kovorju), Tržič, tel.: 041/747-623 13004157

JABOLKA, hruške, jabolčni sok, kis, suho sadje, marmelade ... Markuta, Čadovlje 3, Golnik, tel.: 04/25-60-048 13003922

VINO kraški teran, cabernet, mešano, cena 1.5 EUR/l, kraški teran, cena 2 EUR/l, mešano belo 1.10 EUR/l. Zbiram naročila za dostavo, tel.: 031/795-008 13004220

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

BREJO kobilu z žrebetom, hladnokrvna, stara 9 let, tel.: 040/668-671 13004211

BURSKJE sanjske koze, tel.: 041/775-585 13004221

ČB KRAVE molznice, tel.: 041/347-499 13004217

ČB TELIČKO, staro 10 dni, tel.: 04/25-91-210 13004208

KOKOŠI nesnice - jarkice, v 19. tednu, rjave, možna dostava, tel.: 070/545-481 13004198

MLADE koze, tel.: 040/225-560 13004215

OSTALO

PRODAM

ULEŽAN hlevski gnoj, možna dostava, tel.: 031/676-235 13004219

STORITVE

NUDIM

ASTERIKS SENČILA Rozman Peter, s.p., Cesta na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-170, 041/733-709; zaluzije, roloji, rolete, lamelne zavesne, pišne zavesne, komarniki, markize, www.asteriks.net 13003789

ADAPTACIJE hiš, kopalnic, stanovanj. Beljenje sten, fasad, zidarska, gradbena, elektro, vodovodna krovsko kleparska dela, ugodno. Brezobrestni kredit do 3 let, tel.: 031/879-739, www.komplet-plus.si 13003795

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, notranje omete, strojne omete, fasade, adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje, kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno, hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o., Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838 13004190

ADAPTACIJE, novogradnje od temelja do strehe. Notranje omete, fasade, kamnite škarpe, urejanje in tlakovanje dvorišč, z našim ali vašim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, 041/222-741 13003794

EKOCLEAN, d.o.o., Podlublje 259, Tržič vam ponuja čiščenje, razrez cistern, filtracijo, prevoz in odkup kurilnega olja, 041/989-987 13003793

GOZDARSKÉ storitve - posek in spravilo lesa, cepljenje drv, prodaja drv. Klemen Maček n.d.d.k., Žabnica 11, Žabnica, tel.: 041/756-449 13004143

Radio Triglav, Jesenice, d.o.o. Tro Toneta Čufarja 4, Jesenice
Gorenjska 96 MHz
RADIO ZA RADOVEDNE

HITRA in učinkovita izterjava, ter zavarovanje terjatev. Možnost ureditve financiranja (kredit, lizing). PR KONCEPT, osebne in druge storitve, d.o.o., Breg ob Savi 26, Kranj, tel.: 041/396-563 13004202

PLESKANJE napuščev, ograj in fasad z lastnim dvigalom do 25 m. Izvajamo vsa slikopleskarska dela. Brezplačno svetovanje. V okt. in nov. ob zdajšnjem naročilu do 20 % pop. Sandi Ferlan s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 13003546

POLAGANJE vseh vrst keramike, kompletna adaptacija kopalnic, Pečarstvo Železnik, Stanislav Železnik, s.p., Vinharje 14, Poljane nad Šk. Loko, tel.: 031/505-468 13003844

PROJEKTIRANJE - izdelava načrtov hiš, gospodarskih, poslovnih objektov. Anton Strniša s.p., Gabrovce 1A, 3241 Podplat, tel.: 03/81-04-182, 031/393-560 13003728

ZAKLJUČNA vzdrževalna dela stanovanjskih in drugih objektov. Adaptacije, suha montaža, pleskanje, čiščenje, prevozi in ostalo. Slavko Markotič, s.p., Suška c. 28, Šk. Loka, 0590/20-722, 041/806-751 13003792

RAZNO

PRODAM

MALO rabljeno moško kolo Scott in novo moško obleko, št. 52, tel.: 041/826-863 13004206

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunala Kranj, javno podjetje, d.o.o.

Pogrebne in pokopališke storitve

Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561.
Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

ZAHVALA

Bolečina se da skriti, tuđi solza ni težko zatajiti, le tebe, našega ata nam na ta svet nihče ne more več vrniti.

Ob boleči izgubi ostaja z nami v naših srcih

PETER BRDNIK ST.

Ob njegovem slovesu se iskreno zahvalujemo vsem, ki ste ga imeli radi, ga spoštovali in pospremili na njegovi poslednji poti. Zahvaljujemo se tudi pogrebni službi, pevcem, trobentaču, gospodu župniku in Gregu za prebrano poslovilno pismo. Hvala za sveče, cvetje in svete maše. Iskrena hvala vsem.

Žena Ivanka, sinovi Peter, Drago, Darko in Janez z družinami
Pungert, 13. oktobra 2013

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga žena in mama

ANICA KERN

rojena Kurnik iz Srednje vasi pri Šenčurju

Hvala vam dragi sorodniki, sosedje, vaščani, prijatelji, znanci in sodelavci OŠ Šenčur za izrečeno sožalje in za sočutne besede, za podarjeno cvetje in sveče ter spremstvo k večnemu počitku. Zahvala duhovnikom, gospodu župniku Urbanu Kokalju, gospodu arhidiakonu prelatu Antonu Slabetu, gospodu kanoniku Vinku Prestorju za lepo opravljeno sveto mašo in pogrebni obred. Posebna zahvala pevcem cerkvenega mešanega pevskega zbora sv. Mihaela Olševke. Hvala dr. Barbari Vavken in sestri Mateji Oman. Hvala osebju Bolnišnice Golnik in negovalnega oddelka Golnik. Hvala osebju doma starejših občanov Naklo. Hvala pogrebni službi Navček. Hvala vsem, ki ste se od nje poslovili in jo pospremili na poti v večno počivališče.

Žalujoči: mož Franc, sin Franci, hčerki Veronika in Brigita z družinami

ZAHVALA

V 87. letu je življenjsko pot sklenil naš dragi

STANISLAV BOHINC

zidar v pokoju iz Mavčič

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, besede tolažbe, za darove, za sv. maše, cvetje, sveče ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala g. župniku Janezu Šavsu za zelo lepo opravljen pogrebni obred, molitve in zvonjenje. Posebna zahvala Abdominalni kirurgiji Jesenice, še posebej dr. Andreju Kunstlju. Zahvaljujemo se osebni zdravnici dr. Mariji Kuralt Gašprlin, sestri Mariji in Patronažni službi ZD Kranj, ge. Moniki. Iskrena hvala sodelavcem Sava Tires in LD Sorško polje. Hvala pogrebni službi Navček, g. Nandetu in pevcem iz Predoselj ter nosačem. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala, ker ste ga tako lepo pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi domači
Mavčiče, 23. oktobra 2013

ANKETA

Dan spomina na pokojne

SAMO LESJAK

V petek, 1. novembra, bo državni praznik – dan, ko se spominjamo pokojnih. Mimoidoče smo povprašali, kaj jim pomeni ta dan ter kako ga ponavadi preživljajo.

Foto: Matic Zorman

Maja Draksler, Orehek

Za prvi november v družinskem krogu obiščem grobove pokojnih in jim tako skozi poklon in spomin izkažem spoštovanje. Obiskujem ter spominjam pa se jih tudi v drugih dneh v letu.

Jure Ogrin, Kranj

Praznik dojemam kot nekaj osebnega, zato mi je žal, ko vidim, da se v zadnjem času opaža velik vpliv marketinga, ki ta dan izrablja v komercialne namene ter lasten dobiček.

Ivanka Velikovrh, Kranj

Na praznik vseh svetih obiščem grobove, kjer se s cvetjem ter prižiganjem sveč poklonim spominu na svoje rajne. S svečami pa ne smemo pretiravati, upoštevati moramo tudi okoljevarstveni vidik.

Jure Žitnik, Sv. Duh

Grobove najbližjih pokojnih z družino obiščemo že dan prej ter se tako izognemo množicam in zastojem na cestah. Sveč in plastike je preveč, vendar pa je treba krajo teh obsoditi.

Katja Fumič, Radovljica

S spominom na pokojne se je treba zavedati tudi vrednot, ki v današnjem času žal izginjajo. Na to kažejo tudi pogoste kraje in vandalizem po pokopališčih, kar je absurdno.

Dve toni hrane za lačne jeseniške družine

Na Jesenicah so v zadnjih dveh tednih prostovoljci zbrali že okoli dve toni hrane, ki jih v obliki paketov delijo družinam v stiski.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Prostovoljci iz iniciative Ejga – za lepše Jesenice so pred dvema tednoma na pobudo Elvire Garibovič začeli akcijo zbiranja

prehranskih izdelkov za jeseniške družine v stiski.

Odziv ljudi, ki so pripravljeni darovati, je neverjeten, saj so doslej zbrali že okrog dve toni prehranskih in higienskih izdelkov, je povedal

Ahmed Pašić iz iniciative. Prostovoljci z zbrano hrano – prevladujejo moka, riž, testenine, sladkor – napolnijo pakete, te pa nato razdelijo družinam v stiski. »Pomoč je namenjena ogroženim

jeseniskim družinam, zlasti tistim, ki niso na nobenem seznamu drugih organizacij. Do podatkov smo prišli s pomočjo občanov in s terenskimi delom. Nekateri pridejo po paket na sedež društva UP, kjer zbiramo hrano, nekaterim pa smo pakete prinesli na dom. Pomoč je prejelo tudi nekaj družin v Žirovnici in Mojstrani,« je povedal Pašić. Doslej so tako s paketi razveselili že prek petdeset družin. »Glavni namen je pomagati ogroženim družinam na Jesenicah in jim poslati sporočilo, da niso same in da jim bomo skušali pomagati. Stiska je velika, predvsem zato, ker ni služb,« je dodal Pašić. Hrano je še vedno mogoče darovati, zbirajo jo na sedežu društva UP na Spodnjem Plavžu na Jesenicah. In še zahvala ene od mamic, ki je prejela paket: »Hvala vam za hrano, vsake stvari, ki jo dobim, sem zelo vesela in sem vam iz srca hvaležna. Mi je pa nerodno, ko moram prositi ... Hvala ...«

Prostovoljci – darovalo je okoli petdeset družin in posameznikov – so doslej zbrali že okrog dve toni hrane. / Foto: Niko Kešina

Sto let najstarejše stanovalke

V Domu upokojencev dr. Franceta Berglja na Jesenicah je stoti rojstni dan praznovala Stanislava Dečman z Jesenic.

Stoletnica Stanislava Dečman

URŠA PETERNEL

Jesenice – V ponedeljek so v Domu upokojencev dr. Franceta Berglja na Jesenicah praznovali stoti rojstni dan najstarejše stanovalke Stanislave Dečman. Rojena je bila 28. oktobra 1913 na Hrušici, poročila se je na Jesenice, z možem pa sta ostala brez potomcev. Vse življenje je rada kuhala, šivala, kvačkala, pisala, risala in brala. Že vrsto let je vdova, pred tremi leti, po kapi, pa se je preselila v jeseniški dom starostnikov. Poleg sorodnikov in

zaposlenih v domu, ki so ponosni na najstarejšo stanovalko, jo je za rojstni dan obiskal tudi jeseniški župan Tomaž Tom Mencinger. Z igranjem na citre jo je razveselila Danica Butinar in ji prek glasbe obudila spomine na čase, ko je na citre igral njen mož, ona pa je ob njem zapela. Posebno pesem za rojstni dan pa ji je napisala in prebrala sestra Mila Ivanovič. V jeseniški občini je zdaj pet občanov, ki so starejši od sto let, najstarejša, Kristina Tarman, bo decembra praznovala celo 104. rojstni dan.

vremenska napoved

Danes bo večinoma oblačno, občasno bo rahlo deževalo, zapihal bo vzhodnik. Jutri bo sprva pretežno oblačno, čez dan se bo jasnilo. V petek bo sončno, zjutraj bo ponekod po nižinah megla.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

SREDA

9/12 °C

ČETRTEK

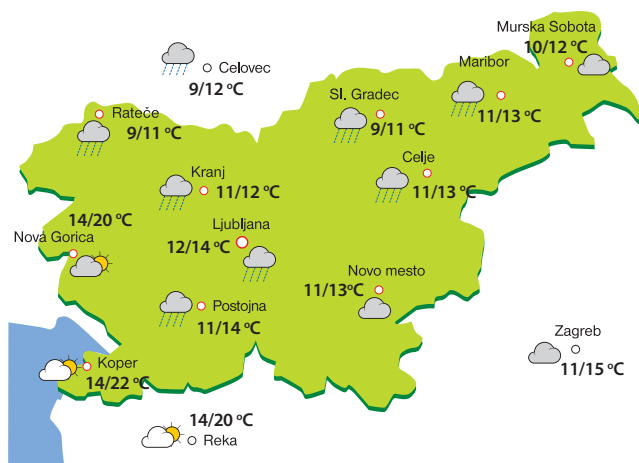

7/13 °C

PETEK

3/14 °C

RADIO KRANJ d.o.o.
Sritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2022-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si